

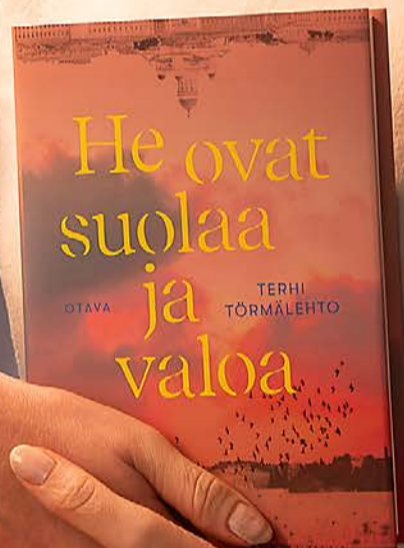
Silta

Tamperelainen
seurakuntalehti

Lokakuu 2024

Kirkon keskustelu-
avussa jaetaan yhdessä
elämän vaikeutta
Sivut A 12–13

 silta.fi

Kirjailija Terhi Törmälehto:

Lähi-idän konflikti on ratkaistava

Sivut A 8–10

Kuva: Hannu Jukola

Mummon
Kammari
kutsuu
yhteisöönsä
Sivu A 5

Kuva: Asta Kettunen

Strategia
kannustaa
pitämään ovet
avoimina
Sivut A 6–7

Kuva: Hannu Jukola

Pappiparin
morsiusmessu
on kaikille
avoin juhla
Sivu A 18

Kuva: Hannu Jukola

PÄÄKIRJOITUS

Kirsi Airikka
päätoimittaja

Tampere 2.10.2024

Kirkon diakonia on auttanut yhä useampaa

Evangelis-luterilaisten seurakuntien diakoniatyö on myöntänyt alkuvuonna avustuksia kolmanneksen enemmän kuin viime vuoden alkupuoliskolla. Lisäksi ruoka-apua on jaettu aiempaa enemmän. Usein avun tarvetta aiheuttaa sairastuminen, ero perheessä tai muu äkillinen tilanne. (Kirkon tilastot, 26.6.2024)

Ihmisten avun tarve ja taloudellinen ahdinko näkyvät myös Tampereen seurakuntien diakoniatyössä. Edelleen yleisin syy olla yhteydessä diakoniatyöntekijään liittyy taloudellisiin haasteisiin.

Diakoniatyössä näkyy ihmisten huoli tulevaisuudesta ja omasta taloudellisesta selviytymisestä. Avun piiriin on hakeutunut uusia ihmisiä, jotka ovat tähän asti pystyneet sinnittelemään ilman tukea.

Hallituksen toimeenpanemat sosiaaliturvaleikkaukset heikentävät pienituloisten ihmisten ja perheiden toimeentuloa, etenkin, kun arjen kustannukset ovat kasvaneet.

Diakoniatyössä ihminen kohdataan kokonaisvaltaisesti ja keskustellaan asioista, jotka aiheuttavat huolta omassa elämäntilanteessa. Diakoniatyöllä on myös mahdollisuus avustaa pienimuotoisesti akuutissa hätätilanteessa.

Kirkon tilastojen mukaan toukokuun loppuun mennessä avustuksia oli myönnetty jo lähes 3,5 miljoonaa euroa, kun vastaavana aikana viime vuonna diakonia-avustuksia annettiin 2,6 miljoonaa

Avun piiriin on hakeutunut uusia ihmisiä, jotka ovat tähän asti pystyneet sinnittelemään ilman tukea.

euroa. Vuosittain Kirkon diakonia avustaa yli 10 miljoonalla eurola, ja avustaminen lisääntyy yleensä vuoden loppua kohti.

Tukea on haettu erityisesti muuttokustannuksiin sekä sähkölaskuihin. Tarve edullisempiin asuntoihin ja asumismuotoihin on kasvanut.

Kirkon diakoniarahasto on valtakunnallinen rahasto, josta diakoniatyöntekijät voivat hakea avustusta alueellaan asuville hädässä oleville ihmisille. Suomessa asuvia taloudellisessa ahdingossa olevia voi auttaa valtakunnallisen Kirkon diakoniarahaston kautta lahjoittamalla. Lahjoitetut varat käytetään lyhentämättömänä avustustoimintaan.

Talousvaikeuksilla on tutkitusti yhteys myös mielenterveyden haasteisiin. Pitkittyneet taloudelliset ongelmat, pienituloisuus ja ylivelkaantuminen aiheuttavat stressiä sekä lisäävät toivottomuutta ja näköalattomuutta. (MIELI Suomen Mielenterveys ry, 13.8.2024)

Siksi on hienoa, että taloudellisen tuen ja ruoka-avun lisäksi kirkko tarjoaa ihmisille monenlaista aineetonta tukea, sielunhoitoa ja yhteisöllistä toimintaa. Esimerkiksi Helsingissä perustettu Palvelu puhelin, nykyinen Kirkon keskusteluapu on tarjonnut kuuntelevia lähimmäisiä apua tarvitseville jo 60 vuotta, ja Tampereeläkin 56 vuotta.

Tämänkin lehden monilla sivuilla kerrotaan Tampereen seurakuntien auttamistyöstä.

Seurakuntien monipuolista auttamistyötä myös arvostetaan, ja se on suomalaisten mielestä edelleen yksi tärkeimmistä syistä kuu-
lua kirkkoon. ♦

Lokakuu

TULEVAT PYHÄT 6.10.–3.11.2024

6.10. Käärmeen palvonta

Näyttää käärmeeltä, mutta on kai Jeesus, sanoisi alakoululainen. Oudossa tarinassa Jumala lähettää nälkäisille myrkkykäärmeitä. (4. Moos. 21:4–9)

13.10. "Into on hyvä, jos asia on hyvä"

"Kunpa voisin löytää oikean äänensävyn." Paavali toteaa viestintänsä epäonnistuneen, kun väki valitsee väärin. (Gal. 4:12–20)

20.10. Muotoilijat ennen meitä

Muotoilija etsii esineen idean. Saman teki reformaattori uskolle. (Matt. 5:13–16)

27.10. Vihkisormus

Monella avioparilla on sormukseen kaiverrettuna jokin parisuhteen käyttöohje. Pyhän

teksteissä on monia sopivia: (Sananl. 10:12, Ps. 133:1, Fil. 1:9–11, Matt. 6:14)

2.11. Pyhä vai autuas?

Voiko nimesi kertoa onnellisuudesta? "Autuaita ovat rauhantekijät: he saavat Jumalan lapsen nimen." (Matt. 5:1–12)

3.11. Kielletään kansalaistottelemattomuus?

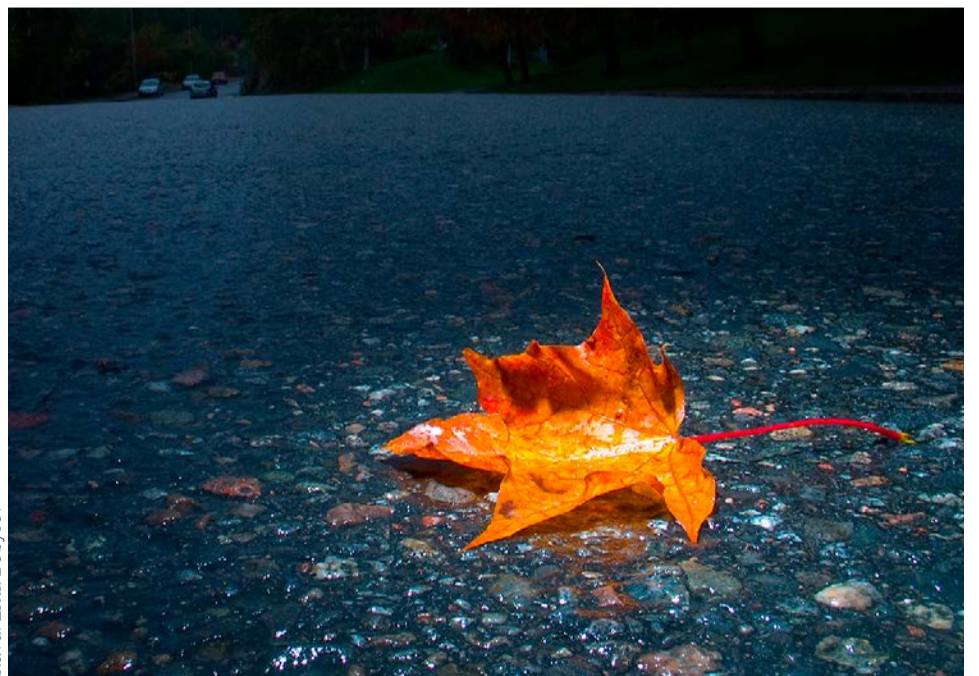
Paavali vaatii tottelemaan esivaltaa. Entä jos esivalta ja omatuntosi ovat eri mieltä? Mitä sanoisitkaan Venäjällä tai Gazassa? (Room. 13:1–7)

Uusi pappapiiri.
Keskusteluryhmä
eläkeikäisille miehille
to 10.10. klo 13
Kaukun Kulma,
Keskisenkatu 5

SOTIEMME ROHKEIN MIES?

Arndt Pekurinen (1905–1941) oli Suomen tunnetuin rauhanaktivisti, joka kieltäytyi jo nuorena aseista ja joutui vuosia kestäneeseen vankilakierteeseen. Hänen vapauttamisensa puolesta vetosivat monet tunnetut henkilöt, muun muassa Albert Einstein. Jatkosodan aikana hänet vietiin väkisin rintamalle, missä hän edelleen kieltäytyi ottamasta asetta käteensä. Arndt Pekurinen sanoi: "Eihän minun silti toisia tarvitse tappa, jos minut tapetaan." Hänet teloitettiin 5.11.1941.

PALSTAN TEKSTIT: **Matti Huotari**

Kuva: Ernil Bobbyrev

HEILMI

"Älkää pelätkö niitä, jotka tappavat ruumiin mutta joiden valta ei ulotu sen pitemmälle. Varpusia saa kahdella kolikolla viisi, eikö niin? Silti Jumala ei unohda yhtäkään niistä.

Kun teitä kuljetetaan esivallan eteen, älkää olko huolissanne siitä, mitä puhutte ja miten puolustatte itseänne. Kun se hetki tulee, Pyhä Henki neuvoo, mitä teidän on sanottava." (Luuk. 12: 4–12)

kysymystä

Kuva: Aarne Ormio

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA julkaisee vuosittain selvityksen asunnottomuudesta. Vuoden 2023 selvityksen mukaan 2 139 ihmistä majoittui tilapäisesti tuttavien tai sukulaisten luona. Piilossa heitä on kuitenkin paljon enemmän.

Mitä tarkoittaa piiloasunnottomuus?

Valtakunnallista Asunnottomien yö -tapahtumaa vietetään jälleen 17. lokakuuta, ja Tampereella tapahtuman paikkana on Kumppanuustalo Artteli Mustanlahdenkadulla.

1 Mikä on tämän vuoden teema, talo- ja markkinointivastaava Laura Annala-Piilman Kumppanuustalo Arttelista?

– Vuoden 2024 teemana on Piilossa asunnottomuuden piiloasunnottomuus on asunnottomuuden muoto, joka ei useinkaan päädy tilastoihin. Piiloasunnottomuus tarkoittaa sitä, että ihminen on kirjoilla jossain osoitteessa, mutta ei jostain syystä pysty asumaan kyseisessä asunnossa vaan majoittuu esimerkiksi sukulaisten tai tuttavien luona. Piiloasunnottomuus koskettaa erityisesti nuoria.

2 Miksi tällainen teema valittiin?

– Teema on joka vuosi valtakunnallinen, ja sen määrittellee Asunnottomien yön kansalaisliike, jota koordinoi Vailla vakinaista asuntoa -yhdistys. Tänä vuonna on koettu tärkeäksi tuoda näkyväksi asunnottomuuden muoto, joka sanansa mukaisesti jää useimmiten piiloon.

– Piiloasunnottomuus altistaa ihmisiä hyväksikäytölle ja väkivallalle, eivätkä he välttämättä ohjautu palveluihin, jotka heille kuuluisivat. Valtakunnallisesti tarkasteltuna kaupunkien ja kuntien palveluissa on sellaisia erityispiirteitä, jotka ikävä kyllä luovat

puitteita tilastojen ulkopuolelle jäävälle asunnottomuudelle.

3 Kuinka paljon Tampereella on tällä hetkellä asunnottomia ihmisiä, ja mikä on asunnottomuuden suurin haaste nyt?

– Valitettavasti en tiedä, mikä tilanne on tällä hetkellä. Tänä vuonna helmikuussa kuitenkin uutisoitiin, että asunnottomien määrä Tampereella on kääntynyt laskuun. Viime vuonna yksineläviä asunnottomia henkilöitä arvioitiin olevan 274. Mutta kuten tämän vuoden teema tuo esiin, on olemassa asunnottomuutta, joka ei näy tilastoissa.

– Tällä hetkellä on mielestäni huolestuttavaa, miten hallituksen leikkaukset ovat mahdollisesti vaikuttaneet ja tulevat vaikuttamaan myös asunnottomuuteen. Valtakunnallisesti onkin uutisoitu, että asunnottomuusuhan alla on nyt myös esimerkiksi lapsiperheitä.

4 Mitä Asunnottomien yönä tapahtuu?

– Asunnottomien yö Arttelissa on tapahtuma, jossa jaetaan kaikille tarvitseville lahjoitettuja tuotteita, kuten talvivaatteita, hygieniatarvikkeita ja S-ryhmän lahjakortteja. Tarjolla on myös lämmintä ruokaa, hiustenleikkausta, monien toimijoiden järjestämää ohjausta ja neuvontaa sekä ohjelmaa, muun muassa elävää musiikkia ja paneelikeskustelu.

– Järjestäjänä on lähes 30 järjestöä ja muuta toimijaa. Lisäksi lahjoittajina toimivat useat yritykset, yhteisöt ja yksityishenkilöt.

5 Miten Tampereen seurakunnat on mukana tapahtumassa, Diakonian ja yhteiskuntavastuun erityisdiakoni Mari Paija?

– Seurakuntayhtymä, Eteläinen seurakunta, Diakonia ja yhteiskuntavastuu, Ruokapankki ja Mummon Kammari ovat mukana tukemassa tapahtumaa. Harjun seurakunta kerää ja ottaa vastaan reppuja. Kaikki apu jaetaan tarvitseville Kumppanuustalo Arttelin kautta. Tapahtumassa on mukana seurakuntien työntekijöitä.

6 Miten asunnottomia tamperelaisia autetaan diakoniatyössä?

– Diakoniatyössä jokainen ihminen kohdataan sellaisena ja siinä elämäntilanteessa kuin hän on. Jokainen on tervetullut tapahtumiin ja tapaamaan työntekijöitä. Auttamisen mahdollisuudet ja keinot muotoutuvat yksilöllisesti asiakasta kuunnellen ja kunnioittaen. ♦

Kirsi Airikka

Asunnottomien yö 17.10. kello 14.30–22, Kumppanuustalo Artteli, Mustanlahdenkatu 22. Ohjelma: asunnottomienyotampere.fi Lisää Tampereen seurakuntien diakoniatyöstä: tampereenseurakunnat.fi/tukea_ja_apua/ diakonista_tukea

Ihmisten ahdinko näkyy myös Tampereella

Evangelis-luterilaisten seurakuntien diakoniatyö on myöntänyt avustuksia kolmanneksen enemmän alkuvuonna kuin viime vuoden alkupuoliskolla. Lisäksi ruoka-apua on jaettu aiempaa enemmän. (Kirkon tilastot, 26.6.2024)

Ihmisten avun tarve ja taloudellinen ahdinko näkyvät myös Tampereen seurakuntien diakoniatyössä.

– Edelleen yleisin syy olla yhteydessä diakoniatyöntekijään liittyy taloudellisiin haasteisiin. Paikallisesti on havaittu, että ruoka-avun piiriin on tullut uusia avustettavia, ja osa aiemmin avustettavista on jäänyt pois, kertoo diakonian ja yhteiskuntavastuun johtaja **Ville Aalo**.

Tänä vuonna Tampereen seurakuntien Ruokapankista on jaettu yhteensä 110 070 ruoka-avustusta tammi-elo-kuun aikana. Kuukausien keskiarvo on 13 758 avustusta. Viime vuonna jaettiin 14 794 avustusta kuukaudessa.

– Eläminen on kallistunut. Niillä, joilla ennen ei ollut varaa kuin välttämättömään, joutuvat tinkimään tästäkin. Hallituksen leikkaukset vaikuttavat jo nyt. Haastavassa tilanteessa ovat esimerkiksi monet opiskelijat ja ikäihmiset.

– Esimerkiksi asumiseen liittyvissä asioissa ihmiset ovat monin paikoin pulassa. Huolestuttavaa on, että vuokratilastit lisääntyvät, ja häätöjen määrä on kasvanut.

– Monella ei ole varaa kunnolliseen asumiseen Tampereella, sillä leikkaukset ja vuokrataso eivät kohtaa. Asumisen kuluihin on diakoniatyön resursseilla todella vaikea vastata, pohtii Aalo.

Palveluohjauksen tarve on lisääntynyt

Aalon mukaan monet diakonian asiakkaat tarvitsevat apua yhteiskunnan tukijärjestelmien kanssa. Monien toimijoiden yhteistyön lisääminen on hyvä suunta.

– Esimerkiksi Nekalan seurakuntatalossa toimiva Yhteisöneuvonta palvelee ihmisiä niin, että samalta luukulta saa apua moneen asiaan.

– Myös seurakuntien diakoniatyön tiivistyminen yhteistyö Kelan kanssa ollut hyvä ja asiakasta auttava asia.

Myös Harjun seurakunnan johtava diakoniatyöntekijä **Pia Ojalahti-Diallo** kertoo, että tehostettu palveluohjaus ja verkostojen tuntemus auttavat eniten diakonian asiakkaita.

– Se tosin vaatii työaikaa ja ehkä myös koulutusta, että diakoniatyöntekijät perehtyvät uusiutuneisiin verkostoihin.

Aalon mukaan diakoniatyössä on viime aikoina huomattu, että ihmisten tarve keskustelulle on lisääntynyt.

– Varsinkin koronan jälkeen tämä on näkynyt esimerkiksi Kirkon keskusteluavun tilastoissa.

– Nuorten mielen hyvinvointia tukevia toimintoja, kuten Walk in -tapahtumaa, on kehitetty ja laajennettu.

Kirsi Airikka

Uusia menetelmiä mielen hyvinvoinnin edistämiseen

Diakoniatyön noin 30–64-vuotiaiden asiakkaiden mielen hyvinvointia edistetään nyt myös ratkaisu- ja voimavara-keskeisin työmenetelmin. Osaat-hankkeessa Diakonia-ammattikorkeakoulun ja Tampereen seurakuntien yhteistyökumppaneina on muun muassa paikallisia järjestöjä ja Tampereen kaupunki.

Yksi hankkeen tavoitteista on syventää alueellista yhteistyötä niiden toimijoiden kesken, jotka tekevät työtä saman asiakaskunnan kanssa.

– Tärkeintä on tarjota henkilökohtaista matalan kynnyksen apua ja tukea sitä

kaipaaville ihmisille, jotta he tunnustaisivat omat voimavaransa. Lisäksi tarjoamme tukea ammattilaisille menetelmällisten työkalujen hyödyntämiseen, täsmentää hankkeen projektipäällikkö Riina Viitala Diakista.

Kuolema keskusteluun taiteen keinoin

Pyhänpäivä on se aika vuodesta, jolloin meillä on lupa ajatella kuolemaa. Aika monille meistä on tärkeää käydä hautausmaalla muistamassa edesmenneitä ja viedä kynttilä läheisten haudoille.

Mutta ajattelemmeko silti oikeasti kuolemaa pyhänpäivänäkään? Muistamme vainajia, mutta emme pohdiskele omaa kuolevaisuuttamme. Tulevaisuutta, joka meidän kaikkien on kohdattava, mutta jota emme kovin mielellämme ajattele.

Pispalan kirkolla järjestetään pyhänpäivänä 2. marraskuuta Kuolemaklubi, jossa välteltä aiheita tuodaan esiin ja yhteiseen keskusteluun taiteen keinoin.

– Tapahtuma keskittyy kuolevaisuuden, kuoleman ja surun teemoihin. Avataan sitä, että tästäkin aiheesta voi puhua, sanoo Pispalan kirkon pappi **Jaana Rantala**.

Rantalan mukaan ihmiset ovat vieraantuneet kuolemasta, ja esimerkiksi hautajaisten järjestäminen on monille vaikeaa.

– Vaikka kuinka päättaisimme, että emme halua olla kuoleman kanssa missään tekemisissä, asia koskettaa meitä kaikkia. Meidän kaikkien täytyy lopulta ratkaista oma suhteemme kuolemaan.

Mielikuvaharjoituksia kuolemasta

Pispalan pyhänpäivän illan alkajaisiksi esitetään musiikillinen näytelmä *Elämän rajalla*, joka pohjautuu sairaalamuusikko Anna Brummerin kokemuksiin saattohoitokodeissa. Brummer nähdään itse näytelmän sairaalamuusikkona, muita rooleja näyttää Helena Ryti. Näytelmän on ohjannut Jaana Taskinen.

– Suosittelemme näytelmää erityisesti heille, joiden omainen tai läheinen on hoiva-yksikössä, sanoo Rantala.

Näytelmän jälkeen illan ohjelmassa on yleisöä osallistava esitys. Taiteilijat **Teemu Mäki** ja **Raisa Foster** ohjaavat kehollisia mielikuvaharjoituksia, kuolemaharjoituksia.

– Osallistavissa harjoituksissa harjoittelaan hyvää suhdetta kuolemaan, jotta se ei tuntuisi niin pelottavalta, kertoo Mäki.

Mukana harjoituksissa on runoutta, puhetta ja musiikkia.

– Harjoituksia varten ei tarvitse osata mitään, sillä ei ole oikeaa tai väärää tapaa

kokea tätä. Jokainen voi kokea omalla tavallaan, sanoo Foster.

Harjoituksiin voi tulla myös mukaan vain katselemaan ja kuuntelemaan. Musiikkia harjoituksissa soittaa kanttori Tarja Laitinen.

Illan päätteeksi katsotaan Krzysztof Kieslowskin ohjaama elokuva *Kolme väriä: Sininen* (1993). Elokuvan alustavat toimittajat Niilo Rantala ja Teemu Mäki.

Kuolemaklubille on vapaa pääsy, mukaan voi tulla missä vaiheessa iltaa hyvän- sä ja osallistua haluamaansa ohjelmaan.

Laaja kulttuuritapahtuma ensi vuonna

Pispalan kirkon Kuolemaklubi antaa esimakua laajemmasta tapahtumakokonaisuudesta, jonka Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymä järjestää ensi vuoden marraskuussa. Kuolemateemaa käsittelevä, eri

puolille Tamperetta levittäytyvä kulttuuritapahtuma on saanut nimekseen Kuolevainen.

Kokonaisuuteen suunnitellaan parhailaan taidenäyttelyitä, keskustelutilaisuuksia, luentoja, työpajoja, konsertteja ja elokuvaesityksiä.

Kuvataiteella on tapahtumassa merkittävä rooli. Näyttelyt kuratoi taiteilija Minna Havukainen. Mukana ovat taiteilijat Raisa Foster, Reetta Gröhn-Soininen, Siiri Haarla, Reima Hirvonen, Kristiina Karsten, Alekski Kolmonen, Juhana Moisander, Teemu Mäki, Paavo Paunu, Anna Ruth ja Pauliina Turakka Purhonen.

Tapahtuman tuottaa Jaana Rantala, jolla on pitkä kokemus kulttuuritapahtumien tuottamisesta.

– Olen hirveän iloinen siitä, että kaksitoista taiteilijaa haluaa olla yhteistyössä meidän kanssamme. Taiteilijoissa on palaa ikuisuutta, ja arvostan heidän kykyään nähdä ja oivaltaa. Taiteilijat ovat näkijöitä, sanoo Rantala.

TEKSTI: **Kaarina Lehtisalo**
KUVAT: **Janne Aejmelaus**

Taiteilijat Raisa Foster ja Teemu Mäki ohjaavat pyhänpäivänä Pispalassa kehollisia harjoitteita. Mukaan voi tulla kuuntelemaan, katselemaan ja kokemaan esityksen omalla tavallaan.

Pispalan kirkolla on suunniteltu ensi vuoden syksyllä järjestettävän Kuolevainen-tapahtuman taideohjelmaa jo pitkään. Mukana syyskuun palaverissa oli sekä taiteilijoita että surutyön asiantuntijoita. Kuvassa vasemmalta Anna Ruth, Mika Törmä, Jaana Rantala, Tarja Laitinen, Raisa Foster, Minna Havukainen, Paavo Paunu, Teemu Mäki, Laura Mäntysalo, Jussi Holopainen ja Kristiina Karsten.

Kuolemaklubi 2.11.2024

- Pispalan kirkko
- Klo 17 *Elämän rajalla*. Musiikillinen näytelmäesitys kohtaamisesta, välittämisestä ja musiikin voimasta
- Klo 18.30 Kuolemaharjoituksia. Työpaja, Raisa Foster ja Teemu Mäki, musiikki Tarja Laitinen
- Klo 20 Elokuva *Kolme väriä: Sininen*, jonka jälkeen keskustelua ja teetä ja yhdessäoloa
- Musiikki: Heidi Heikkala ja Tarja Laitinen
- Vapaa pääsy

Kuolevainen

- Marraskuussa 2025
- Kuolemaa käsittelevä kulttuuritapahtumien kokonaisuus
- Järjestäjät: Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymä yhteistyökumppaneineen
- Ohjelmassa: taidenäyttelyitä, luentoja, keskusteluja, työpajoja, konsertteja, elokuvia

Tyttöjen päivä näkyy kirkon seinässä

Kaikkia tarvitaan paremman elämän rakentajina. Tämä on ollut ajatuksena, kun kulttuurien kohtaamispaikassa, Tampereen seurakuntien Marhaban-keskuksessa, on otettu muotokuvia. Tytöt on ikuistanut seurakuntien viestinnän valokuvaaja Hannu Jukola.

Kansainvälistä tyttöjen päivää vietetään jälleen perjantaina 11. lokakuuta. Tänä vuonna teemana on tytöt konflikteissa. Tuolloin Kalevan kirkko valaistetaan siniseksi, ja sen seinään heijastetaan kuvia tamperelaisista naisista ja tytöistä. Kuvat ovat nähtävissä perjantaina 11.10.

ja lauantaina 12.10. kello 19–23.

Plan Tampere järjestää teemaan liittyvän keskustelupaneelin 8.10. kello 18.30.-19.30 yliopiston Linna-kirjaston Väinö Linna -salissa. Tampereen Tyttöjen talon 20-vuotistaivalta juhlietaan seminaarilla 11.10. kello 12–16 Sampolassa.

Irma Pajulahti ja Anni Mattila toivottavat kaikki tervetulleiksi käymään ja mukaan toimintaan.

takeskuksen jumppa, näytelmäryhmä Ikinuorten esitys sekä puheita Mummon Kammarin perustajilta Maarit Tammistolta, Antti Lemmetyiseltä ja Simo Lahtiselta.

Tarjolla on maksutonta makkaraa ja pullaa. Juhlissa järjestetään myös toiminnallisia rasteja, kuten Äiti Teresa -peittolappujen neulontaa.

– Juhlan yhteydessä pidämme Mummon Kammarin juhluvuoden lahjoittajille sekä yhteistyötahoille kiitosetken, jossa kiitämme panoksesta nuorten työllistämiseen vanhusten ulkoilu- ja asiointiavuksi, Vuoristo kertoo.

Mummon Kammaria on mahdollista muistaa villalankakerin sekä osallistumalla juhluvuoden keräykseen. ♦

TEKSTI: **Siru Summanen**
KUVAT: **Hannu Jukola**

Keski-ikäistyvä Mummon Kamhari kehittää toimintaansa jatkuvasti

Tänä vuonna 35-vuotista taivaltaan juhlihan Mummon Kammarin toiminnan ytimessä on ajatus siitä, että jokainen voi osallistua vapaaehtoistyöhön omien taitojensa ja elämäntilanteensa mukaisesti.

Toiminnanohjaaja **Maria Vuoriston** mukaan Mummon Kammarin toiminta rakentaa ja vahvistaa yhteisöllisyyttä.

– Yksi tärkeimmistä periaatteistamme on tarjota mahdollisuus hyödyntää omia lahjojaan vapaaehtoistyössä. Tämä näkyy monimuotoisena toimintana.

– Esimerkiksi yksi vapaaehtoisistamme ehdotti kalligrafia- ja tekstauspalvelua, joten nyt meillä on Tampereen keskustan kohtaamispaikassa maanantaisin tekstauspalvelu, Vuoristo sanoo.

Mummon Kammarin toimintaa kehitetään jatkuvasti. Yksi merkittävä uudistus on yhteistyö Tampereen seudun ammattiopiston eli Tredun kanssa. Lähihoitajaopiskelijoiden ikääntyvien osallisuuden edistämisen opintokokonaisuuteen kuuluu nyt harjoittelu Mummon Kammarin ystävötoiminnassa.

– Harjoittelun aikana 12 lähihoitajaopiskelijaa vieraillee neljän viikon ajan pareittain vanhusten luona. He viettävät vanhusten kanssa aikaa yhdessä ja ulkoilevat heidän kanssaan. Käynneillä voidaan täyttää myös elämänpuuta, jossa tuodaan esil-

le ikäihmisen elämän tärkeät asiat, Vuoristo selventää.

Myös maahanmuuttajia

Vapaaehtoistyö on houkutelut mukaan myös maahanmuuttajia. Loppukeväästä joukko nigerialaisia lähihoitajaopiskelijoi- ta osallistui innokkaasti uusien vapaaehtoisten perehdyttämistilaisuuteen.

– Monet heistä olivat juuri saapuneet Suomeen, osa jopa vain kuukausi sitten. Heille löytyi paikka Kontu Toukola -asumisyksiköstä, missä he voivat olla mukana toiminnassa, Vuoristo kertoo.

Lisäksi Tampereella heräsi tarve ukrainalaisten ikäihmisten yhteisölliselle toiminnalle. Mummon Kamhari kartoitti vapaaehtoisia, jotka voisivat opettaa ukrainalaisille suomen kieltä. Kesällä päästiin-

kin aloittamaan suomen kielen ryhmä ukrainalaisille.

Kaiken uuden rinnalla Mummon Kamhari jatkaa tuttuja toimintamuotojaan, tarjoten mahdollisuuksia osallistua vapaaehtoistyöhön ja tuoda iloa tamperelaisten ikäihmisten elämään.

Juhlan aloittaa paraati

35-vuotisjuhluvuosi huipentuu lauantaina 12. lokakuuta järjestettävään juhlaan, joka pidetään Vanhalla kirkolla kello 11–15. Päivä alkaa juhlaparaatilla, joka lähtee Mummon Kammarilta kohti kirkkoa kello 10.30.

Juhlan avaa tuomiorovasti Olli-Pekka Silfverhuth, ja kaupungin tervehdyksen tilaisuuteen tuo pormestari Kalervo Kummola.

Päivän ohjelmassa on GOGO Liikun-

Näytelmäryhmä Ikinuorissa mukana oleva Eila Sivenius sekä Talkkari Pikkaraiset Jouni Ripatti ja Erkki Autio kuuluvat Mummon Kammarin pitkäaikaisiin vapaaehtoisiiin.

Vapaaehtoista vanhustyötä jo 35 vuotta

Mummon Kamhari on vapaaehtoisien vanhustyön keskus, joka avattiin Tampereella vuonna 1989. Se perustettiin vastaamaan lähimmäispalvelun, eli vammaisten ja vanhusten ystäväpalvelun, tarpeisiin.

Mummon Kamhari sai nimensä keväällä 1988, kun lähimmäispalveluilla oli Koskikeskuksessa toimintaa esittelevä näyttelytila, joka oli sisustettu mummon kammariksi. Pitkään Mummon Kammarin toiminnanjohtajana ollut Maarit Tammisto keksi nimen toimitilalle keskustelusta, jonka hän kävi näyttelyssä vierailleen rouvan kanssa.

Toiminta alkoi pienimuotoisesti 40 vapaaehtoisen ja toiminnanjohtajan voimin, mutta vapaaehtoisten määrä kasvoi nopeasti seuraavina vuosina. Avunvälityksen painopiste siirtyi vanhustyöhön 10-vuotisjuhluvuonna.

Vuosien varrella Mummon Kamhari on kehittänyt uusia auttamisen muotoja sekä tehnyt aktiivisesti yhteistyötä yritysten kanssa. Koronapandemian aikana toimintaa jouduttiin rajoittamaan, mutta samalla vapaaehtoistyön merkitys vain kasvoi.

Nykyisin Hämeenkadun ja Näsilinnankadun kulmassa sijaitsevassa kohtaamispaikassa on päivittäin noin sata kävijää. Vapaaehtoista vanhustyötä tehdään ympäri kaupunkia reilun 650 vapaaehtoisen voimin.

Strategia näyttää suuntaa:

Seurakunnat pitävät ovia auki

Myös Tampereella eletään muutosten ja epävarmuuksien aikaa. Seurakunnat ovat mukana tässä muutoksessa, ja samalla kantavat mukanaan iätöntä sanomaa pelastuksesta ja armosta. Seurakuntien uusi strategia pyrkii tuomaan tilanteeseen selkeyttä ja ohjausta.

Strategian tarkoitus on toimia suunnannäyttäjänä ja toimintasuunnitelmien pohjana. Keskeisenä ajatuksena on auttaa seurakuntaa saavuttamaan pitkän aikavälin tavoitteensa ja palvelemaan yhteisöä parhaalla mahdollisella tavalla.

Käytännössä strategia näkyy päätöksenteossa valintoina esimerkiksi rahan ja työajan käytössä. Kaiken toiminnan pitää vastata ja tukea seurakunnan perustehtävää ja jäsenten tarpeita. Strategia auttaa varmistamaan, että seurakunta pysyy merkityksellisenä ja elinvoimaisena muuttuvassa maailmassa.

Jatkuvuutta ja selkeitä tavoitteita

Tampereen seurakuntien strategia nojaa vahvasti koko kirkon Ovet auki -strategiaan. Tätä alleviivaa se, että Tampereen seurakuntien strategiassa on sama missio, samat arvot ja samankaltaiset kuusi ovea kuin koko kirkon strategiassa.

Jokainen ovi avaa hieman eri näkökul-

man seurakuntaan ja sen tehtävään. Jokaisen näkökulman (=oven) sisältö on sovitettu Tampereen tilanteeseen, ja tehdyt valinnat perustuvat sekä tutkittuun tietoon että pyrkimykseen ymmärtää syvällisesti tamperelaista todellisuutta ja tulevaisuutta.

Samalla uusi strategia on jatkoa myös edelliselle Reilusti kristitty -strategialle. Sen yksi keskeisimpiä oivalluksia oli tamperelaisen tarpeiden ja odotusten nostaminen vahvasti esille. ”Tamperelaisen on mahdollista olla kristitty itselleen merkityksellisellä tavalla” -toiminta-ajatus oli kirkollisessa kentässä tuore ja herätti paljon positiivista huomiota ympäri Suomen.

Uudessa strategiassa tämä ajatus on edelleen mukana. Sen lisäksi vahvan yhteisöllisen ja välittävän seurakunnan nähdään luovan ja ylläpitävän toivoa.

Lisäksi mukana on selkeitä ja aktiivisia tavoitteita. Esimerkiksi Ovet auki kirkkoon ja kasvuun -osiossa luvataan:

Edistämme lasten ja nuorten osallisuutta, kohtaamisen mahdollistavaa yhteisöllisyyttä, perheiden hyvinvointia ja ylisukupolvisia vuorovaikutusta. Kiinnitämme erityistä huomiota eri tavoin yksinäisyyteen.

Rinnalla elämistä

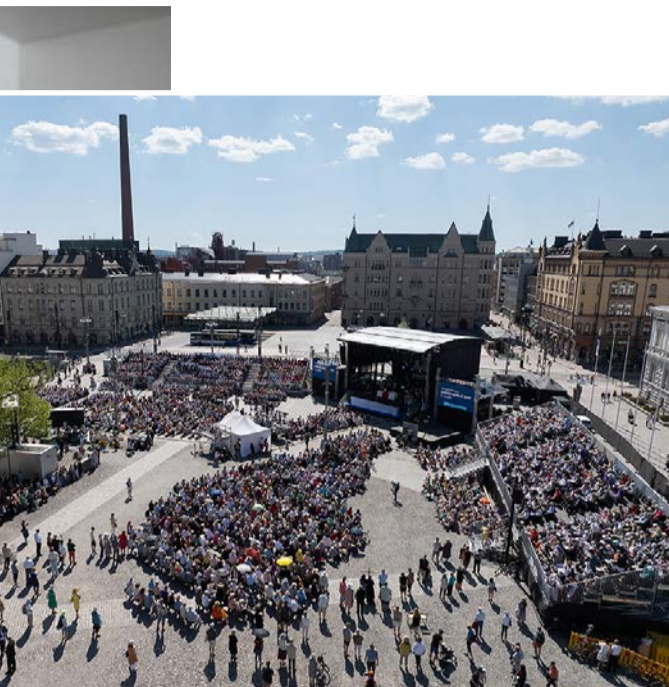
Uuden strategian valmistelut aloitettiin keväällä 2023. Työryhmän työskentely jatkuu kevääseen 2025, jolloin tehdään ensimmäinen arviointi.

Valmistelun tueksi ja strategiadokumentin kokoajaksi kutsuttiin konsultti TT Mika K T Pajunen. Hänen laaja-alainen teologinen ymmärryksensä ja kyky tiivistää rön-syilevätkin keskustelut oleelliseen auttoivat strategian valmistumista aikataulussa.

Syksyllä vuonna 2023 strategian tavoitteista ja sisällöstä keskusteltiin laajasti sekä luottamushenkilöiden että seurakuntien työntekijöiden kanssa erilaisissa työskentelyissä. Työskentelyt vahvistivat myös yksiköiden välistä yhteistyötä ja lisäsivät yksiköiden ymmärrystä toistensa tehtävistä ja vahvuuksista.

Keskusteluissa nousivat esille monet seurakuntienkin tilannetta muuttavat tekijät. Tampereen voimakas kasvu, kirkon ja uskonnon merkityksen muutokset, maailmanlaajuiset huolet ja yksittäisen ihmisen hätä toimeentulosta nousivat vahvasti esille.

Kysyttiin, miten voidaan toimia raken-

Kuva: Hannu Jukola

Kirkon juhlat kuluneena kesänä olivat osoitus pyrkimyksestä mennä sinne, missä ihmiset muutenkin ovat. Niiden järjestely vaati paljon yhteistä työtä ja kumppanuutta.

Ovet pidetään auki uusille mahdollisuuksille, mikä vaatii kirkolta ja sen työntekijöiltä muutوسkykyä. Viime aikoina muutos on tuonut mukanaan sen, että Tampereen seurakuntien tilat ovat avoimina vihkimisille sukupuoliin katsomatta.

tavalla ja toivoa ylläpitävällä tavalla muutoksen keskellä. Yksi oivalluksista oli, että meillä ei tarvitse aina olla vastauksia, vaan usein tärkeämpää on kuunnella ja elää rinnalla.

Kohti ensimmäistä strategiavuotta

Yhteisissä keskusteluissa tuotiin esiin huoli siitä, että strategiat jäävät usein arjen työssä vähälle huomiolle. Työskentelyssä korostettiin suunnitelman dynaamisuutta, mitä voidaan vahvistaa toiminnan tavoitteellisuutta korostamalla ja vaikuttavuuden arviointia kehittämällä.

Osa dynaamisuutta on myös se, että strategian arviointi ja päivittäminen ovat osa vuosittaista toiminnan suunnittelua.

Uusi strategia onkin toiminut vuoden 2025 suunnittelun pohjana. Yhteisen keskustelun jälkeen päätettiin, että vuosina 2025–2027 erityisinä painopisteinä ovat

- Lähimmäisen rakkaus
 - Kristityn kasvun tukeminen elämän eri vaiheissa
 - Toivon ja myötätunnon ylläpitäminen
- Painopisteiden ohella tärkeiksi yhteisiksi näkökulmiksi nostettiin nuoremmat aikuiset sukupolvet, monimuotoistuva seurakuntalaisuus, toiminnan kokeileva kehittäminen ja aktiivinen ympäristövastuu. Ajatuksena on, että nämä näkökulmat auttavat tekemään valintoja, kun toimintaa suunnitellaan.

Strategian ovet symboloivat sekä kutsumista yhteyteen että hyvän elämän vahvistamista Tampereella. ♦

Sami Kallioinen

strategiatyöryhmän puheenjohtaja,
viestintäjohtaja

Lisää: tampereenseurakunnat.fi/
kirkko_tampereella/seurakuntayhtymä

STRATEGIA PÄHKINÄNKUORESSA

Missio

Kirkon tehtävänä on kutsua ihmisiä Jumalan yhteyteen sekä rohkaista välittämään lähimmäisistä ja luomakunnasta.

Arvot

Usko, toivo ja rakkaus

Strategian kuusi ovea

1. Ovet auki ulospäin

Jumala on lähettänyt kirkon maailmaan. Otamme osaa Jumalan työhön maailmassa kertomalla hänestä lähellä ja kaukana sekä palvelemalla toisia. Elämme todeksi evankeliumia eli hyvää sanomaa Jeesuksesta tamperelaisten keskellä. Eriarvoisuuden kasvaminen, yksilöllistyminen, ulkopuolisuuden kokemus ja ihmisten turvattomuus lisäävät tarvetta kirkon monimuotoiselle auttamis- ja palvelutyölle. Ne myös haastavat meitä käyttämään uusia toimintamalleja ja -tapoja.

2. Ovet auki kirkkoon ja kasvuun

Kirkko on osallisuuden ja vieraanvaraisuuden yhteisö. Toimimme niin, että jokaisen on mahdollista olla kristitty itselleen merkityksellisellä tavalla, kokea seurakuntayhteys voimavarakseen ja kirkon jäsenyyttä merkitykselliseksi koko elämänsä ajan.

3. Ovet auki kaikille

Jokaisen ihmisarvo on luovuttamaton ja sitä me kirkkona puolustamme. Kirkko on luonteeltaan kansainvälinen ja kansallisuuksien rajat ylittävä. Tunnistamme seurakuntien erilaisuuden ja vahvistamme kirkon sisäistä solidaarisuutta.

4. Ovet auki yhteiselle työlle ja kumppanuuksille

Kirkon työn toteuttamisessa ovat tärkeitä työntekijät, luottamushenkilöt, seurakuntalaiset, vapaaehtoiset, alueen muun ihmiset sekä erilaiset seurakuntien väliset verkostot ja muut yhteistyökumppanit. Työn järjestäminen edellyttää määrätietoista ja tarkoituksenmukaista yhteistyötä seurakuntien välillä sekä muiden toimijoiden kanssa.

5. Ovet auki uusille mahdollisuuksille

Kirkolta ja sen työntekijöiltä vaaditaan muutוסkykyä. Muutokset ovat aiempaa nopeampia ja arvaamattomampia, eivätkä niiden vaikutukset ilmene samalla tavalla kaikkialla. Yhdellä alueella toimiva ratkaisu ei välttämättä toimi toisella. Siksi on uskallettava kokeilla rohkeasti uusia toimintatapoja.

6. Ovet auki tulevaisuuteen

Kunnioitus luomakuntaa kohtaan, kohtuullinen elämäntapa ja vastuullisuus nousevat kirkon perussanomasta. Tulevaisuuden kirkossa tarvitaan tietoisuutta kristinuskon globaalista kehityksestä.

Kiinteistöstrategia ohjaa tulevaan

Tampereen seurakuntien uusi kiinteistöstrategia valmistui alkukesästä. Uusi strategia on suoraa jatkoa edelliseen kiinteistöstrategiaan ja nojaa maaliskuussa hyväksytyyn seurakuntien Toivoa Tampereella -strategiaan.

Strategian vision mukaan seurakuntayhtymällä ja sen yksiköillä on jatkossakin käytössään tarkoituksenmukaiset, ympäristöystävälliset ja kustannuksiltaan kohtuulliset tilat.

Kiinteistöstrategiaan on valittu neljä keskeisintä painopistettä:

- Kiinteistöjen määrän sopeuttaminen
- Kirkkotilojen käytön monipuolistaminen
- Korjausvelka ja kiinteistökustannusten hallinta
- Ympäristökysymykset, päästöt ja vastuullisuus

Painopisteistä kolme ensimmäistä kuvastavat hyvin strategian keskeisintä päätelmää kiinteistöjen liian suuresta määrästä suhteessa seurakuntien resurssihin. Jo edellisen strategian aikana alkanut tilojen vähentäminen jatkuu.

Vuosien 2016–2030 aikana on tavoitteena ollut tilojen vähentäminen neljänneksellä. Tästä on nyt tehty noin puolet eli noin 7500 neliometriä.

Merkitävä osa kirkoista ja kappeleista edustaa kirkon ja kansakunnan kannalta tärkeää arvo- ja kulttuuriperintöä.

Tämän vuoksi tiloista luopuminen on tarkoittanut varsin usein seurakuntatalosta luopumista. Siksi on ollut välttämätöntä monipuolistaa kirkkojen käyttöä.

Kirkkoihin on tehty uusia toiminta- ja työskentelymahdollisuuksia. Näin on tehty muun muassa Vanhassa kirkossa, ja vastaavaa suunnitellaan Messukylän kirkkoon. Kesällä käynnistyneessä Hervannan kirkon peruskorjauksessa parannetaan tilojen käytettävyyttä, ja myös Pispalan kirkon remontissa parannettiin tilojen monikäyttöisyyttä.

Korjausvelan lyhentäminen välttämätöntä

Vuonna 2018 tehdyn korjausvelkaselvityksen perusteella Tampereen seurakuntayhtymän korjausvelka rakennuskannassa oli noin 42 miljoonaa euroa. Kiinteistöjen kuluma oli vuodessa noin 3,3 miljoonaa euroa. Rakennuskustannusten olennaisesti noustua myös nämä luvut ovat merkittävästi nousseet.

Strategiakaudella korjausvelan laskennallinen arviointi päivitetään ja tilanteen kehittymistä seurataan entistä tarkemmin. Ensisijaisesti korjataan säilytettäviä kohteita. Kiinteistöistä luopumiset sekä korjauspanostukset suunnitellaan niin, että korjausvelan määrä saadaan jatkuvaan laskuun.

Seuraavien vuosien aikana on tarkoitus peruskorjata useita kohteita, kuten Vatjalan ja Kalevankankaan siunauskappelit ja Tesoman kirkko. Sekä tiloista luopumista että peruskorjauksia tehdään etupainotteisesti.

Sami Kallioinen

Kuva: Hannu Jukola

Kirkkoihin asennetaan kunnostusten yhteydessä myös hiljaisen työskentelyn mahdollistavia tiloja. Kuva on Vanhasta kirkosta.

PYHÄN MAAN PUOLESTA VAIKKA LOPPUUN SAAKKA

Israelin-Palestiinan lähes loputonta konfliktia on tulkittu ja tutkittu monista näkökulmista. Terhi Törmälehdon uutuusromaanin *He ovat suolaa ja valoa* nostaa keskiöön kristillisen sionismin.

TEKSTI: **Vesa Keinonen** KUVAT: **Hannu Jukola**

Suomen ja Israelin suhde on pitkä ja perinteisesti hyvinkin lämmin. Maassamme on varsin paljon Israelin ystäviä, jotka auttavat teoin, sanoin ja rukouksin juutalaisten turvapaikaksi perustettua valtiota.

Osa Israelin ystäväistä tukeutuu ajattelussaan kristilliseen sionismiin. Kyseessä on uskomus, jonka mukaan juutalaisten paluu Pyhään maahan ja nykyisen Israelin valtion syntyminen vuonna 1948 ovat merkkejä Raamatun profetioiden täyttymisestä.

Kirjailija **Terhi Törmälehdon** uudessa teoksessa puredutaan kristillisen sionismin ilmenemiseen kahden henkilöhahmon kautta. Israelin tukeminen koko sielun voimin saattaa tietyissä olosuhteissa kärjistyä jopa väkivalan hyväksymiseksi.

Kristinuskon hyvinkin erilaiset ilmentymät ovat Törmälehdolle tuttuja jo lapsuudesta. Hän asui silloin Kaiuun Paltamossa.

Pienelle paikkakunnalle tyypilliseen tapaan hän pyöri monenlaisissa kristillisissä kuvioissa.

– Kävin muun muassa viidesläisissä porukoissa ja vaipaissa suunnissa.

Nuoruusajoista jäi kirjailijalle monenlaisia muistikuvia. – Niitä ovat esimerkiksi virret, ja kohdat Raamatusta ovat jääneet mieleeni. Muistan myös sen tunnelman, joka monissa tilaisuuksissa oli.

Kibbutsista jäi kehollinen kokemus

Abivuoden jälkeen Törmälehto lähti pariiksi syyskuukaudeksi kibbutsille Israeliin. Siitäkin kokemuksesta oli hyötyä *He ovat suolaa ja valoa* -romaanin kirjoitustyössä.

Kibbutsi oli vahva kokemus, josta jäi kehollinenkin jälki.

– Muistan edelleen, miltä tuntui tehdä fyysistä, raskasta työtä. Aamut Israelissa olivat kylmiä, ja päivät paahattavia. Törmälehto miettii, että olisi aivan hyvin voinut jäädä Israeliin pitemmäksi ajaksi.

Toisin kuitenkin kävi. Hän palasi Suomeen opintojen pariin.

– Olin jonkin aikaa Oriveden opistolla ja sen jälkeen pääsin Oulun yliopistoon opiskelamaan suomen kieltä.

Jo kibbutsisyksynä hengelliset kuviot olivat jäämässä pois Törmälehdon elämästä.

– Eivät ne jääneet pois mitenkään yhtäkkiä. Ehkä aloin ottaa yksittäisiä askeleita toisiin maailmoihin. Nykyisin en kuulu mihinkään seurakuntaan.

harhailijoille

ukalaisille

laiskoille

muunsukup

Suomen kieli on Terhi Törmälehdolle valtavan tärkeä asia. Kirjailijan työn ohella hän on äidinkielen ja kirjallisuuden opettaja sekä opettajankouluttaja. Kuva on otettu Helsingin keskustakirjasto Oodissa.

Uutta romaaniaan varten kirjailija halusi kuitenkin tietää, miten muu kristillinen kenttä suhtautuu kristilliseen sionismiin.

– Näitä näkökulmia olen kirjoittanut kirjan toisen päähenkilön puolison suuhun.

Kristillinen sionismi kiehtonut kauan

Terhi Törmälehto kertoo, että hänen kirjansa ovat syntyneet melko samantyyppisen prosessin kautta. On olemassa ilmiö, joka alkaa vetää häntä puoleensa.

Jo esikoisteoksessa *Vaikka vuoret järkkäisivät* (Otava, 2017) herätyskristillisyyttä oli vahvasti läsnä.

Siihenkin oli jo tulossa mukaan Israel-teemaa, mutta kustannustoimittaja puuttui asiaan.

– Hänen mukaansa sen myötä romaani olisi tavallaan levinnyt liikaa. Silloin jo kuitenkin sanoin, että kyseisestä aiheesta kirjoitan joskus erikseen.

Romaania varten kirjailijan on tutustuttava aiheeseen

henkistyneille

introverteille

orvoille

suolisille

hurjille

lukupiiriläisille

anarkisteille

kerjäläisille

kutiaville

tutuille

mahdollisimman huolellisesti. Terhi Törmälehto teki pohjatyöt perusteellisesti myös uutta kirjaa varten.

Tutkimuksista hän haluaa nostaa esiin Timo R. Stewartin väitöskirjan, joka käsitteli suomalaisen kristillisen sionismin aatehistoriaa.

Hän seuraili myös aktiivisesti useaa järjestöä, jotka toimivat kristillisen sionismin viitekehyksessä.

– Nettisivujen lukemisen lisäksi tilasin näiden järjestöjen lehtiä ja liityin maililistoille. Lisäksi katsoin lukemattomia saarnoja YouTubesta sekä tein pari matkaa Israeliin ja Palestiinaan.

Aikuiset, koulutetut ja keskiluokkaiset päähenkilöt

Romaanin päähenkilöt ovat noin kolmekymppinen sinkku Anu ja häntä jonkin verran vanhempi, perheellinen Susanna.

Molemmat ovat akateemisia ihmisiä sijoittuen vankasti

"Omakin kokemukseni on, että kun ihminen vaihtaa vieraaseen ympäristöön, hän voi helpommin ylittää rajoja."

keskiluokkaan. Anu on kieltenopettaja ja Susanna lääkäri.

Terhi Törmälehto kertoo, että hän halusi tietoisesti kirjaan aikuiset ja vakaassa elämäntilanteessa olevat henkilöt.

– Nuoren ihmisen kasvukertomus ei minua kiinnostanut, eikä myöskään herätyskristillisyyden näkeminen yhteiskunnassa jollakin tavalla marginaalissa olevien ihmisten asiana.

Anu lähtee Israeliin saatuaan merkin, joka kannustaa häntä niin tekemään. Matkan aikana hän kohtaa juutalaismiehen, jonka kanssa syntyy suhde nopeasti.

Mies-nimellä kirjassa esiintyvä henkilö ei noudata juutalaista perinnettä. Hän on Israelin nykyhallintoa vastustava liberaali ja haaveilee muuttamisesta Lontooseen.

Tämän roolituksen kautta kirjailija pääsee kuvaamaan joidenkin suomalaisten herätyskristittyjen suhtautumista juutalaisiin.

– Olen kuvannut tätä asennoitumista sanalla maskoti-

Terhi Törmälehdon suhde Tampereeseen on lämmin. Hän käy kaupungissa useita kertoja vuodessa tapaamassa sukulaisia ja ystäviä.

soiva. Se on erittäin ihailevaa, ikään kuin kyse ei olisikaan enää tämän maailman ihmisistä.

Anun rakkaustarinan kautta romaaniin nousevat esille myös Israelin sisäiset erot. Nainen majoittuu Jerusalemissa, jonka vanhakaupunki kiehtoo häntä käsityöliikkeen ja ikivanhaa uskonnollista perinnettä edustavine asukkaineen.

Tavattu Mies puolestaan asuu dynamisessa Tel Avivissa, jossa kymmenet tuhannet liberaalit osoittavat mieltä Israelin hallituksen oikeusvaltiota rapauttavia toimia vastaan.

Tarina lääkärin radikalisoitumisesta

Romaanin toinen päähenkilö, lääkäri-Susanna, on jo pitkään osallistunut Israelin tukemiseen. Hän on ollut mukana muun muassa alija-työssä, jossa tuetaan eri puolilla maailmaa asuvien juutalaisten muuttoa Israeliin.

Suomalaiset ovat vuosien mittaan olleet mukana lähes parin sadan tuhannen juutalaisen muutossa Israeliin.

– Esimerkiksi Etiopiasta on tullut kokonaisia alija-lentoja, joita suomalaiset ovat osittain rahoittaneet, Törmälehto sanoo.

Susanna haluaa toiminnan naisena kuitenkin tehdä vielä enemmän. Hän hakeutuukin vapaaehtoistyöhön Länsirannan alueella sijaitsevaan laittomaan juutalaissiirtokuntaan.

Sieltä löytyy itsensä pioneereiksi ja uudisraivaajiksi mieltäviä hengenheimolaisia eri puolelta maailmaa.

Samanhenkisten seurassa Susannan asenteet tiukkevat edelleen.

Kirjan loppua kohden pelkkä hedelmien poimiminen ei riitäkään hänelle, kun suomalaistutkimus vakuuttuu entistäkin enemmän siitä, että siirtokunnat ”ovat lännen viimeinen linnake, jossa ratkaistaan sen kohtalo”.

Kirjailijan mukaan Susannan tarinaa voikin lukea radikalisoitumistarinaan.

– Omakin kokemukseni on, että kun ihminen vaihtaa vieraaseen ympäristöön, hän voi helpommin ylittää rajoja.

Raja railona aukeaa, aviovuoteen keskellä

Romaanin valmistelutyö avasi Törmälehdolle sellaisten uskonnollisten toimijoiden maailmaa, jossa ollaan oikeas-

”Fundamentalistikristityt toimivat omasta näkökulmastaan johdonmukaisesti. Toiminnan seuraukset vain ovat pahimmillaan tuhoisat.”

ti elämää ja kuolemaa käsittelevien kysymysten äärellä.

– Susanna työskentelee paikassa, joka on toisaalta jumaalaisen kaunis, mutta jonka kristilliset sionistit toisaalta näkevät olevan joka puolelta vihollisen uhkaama.

Kirjassa Susannalla on eräänlaisina peileinä kaksi erilaista henkilöä. Hänen puolisonsa Ville on luterilaisen kirkon pappi, joka vastustaa jyrkästi ja johdonmukaisesti Israelin laitonta toimintaa palestiinalaisia kohtaan.

– Ystävät vitsailevatkin, että ev. lut. kirkon liberaalien ja konservatiivien välinen raja kulkee Susannan ja Villen aviovuoteen keskellä.

Toinen äkkiväärää Susannaa haastava hahmo on Israelissa samaan aikaan matkustava Toimittaja, joka haluaa nostaa esille palestiinalaisten asiaa.

Siitäkin huolimatta journalistin tavoitteena on objektiivisuus. Käytännössä se osoittautuu tuskallisen vaikeaksi, kun rajua painetta tulee molemmista suunnista.

– Kirjani pohjatyötä tehdessä kävi selväksi, kuinka kovaa palautetta esimerkiksi toimittajille voi tulla, kun näistä aiheista kirjoittaa.

Logiikkaa voi ymmärtää, mutta toimia ei hyväksyä

Törmälehto on kirjoittanut fiktiivisen romaanin, mutta aiheeseen laajasti perehtyneeltä on pakko kysyä hänen omaa kantaansa Israelin ja Palestiinan konfliktiin.

– Israelia on painostettava päättämään sota. Ja Israelin miehitys palestiinalaisalueille on laitton. Se on saatava lopetettua.

Yksi osa miehitystä ovat siirtokuntalaisten väkivaltaiset hyökkäykset palestiinalaiskyliin, joita Israel katsoo läpi sormien. Niillä pyritään tekemään palestiinalaisten elämä niin vaikeaksi, että he luovuttavat ja lähtevät pois.

– Kansainvälisen yhteisön pitäisikin tehdä vielä paljon enemmän tilanteen muuttamiseksi. Palestiinan valtion tunnustaminen on yksi askel, mutta se ei yksin vielä riitä, kirjailija miettii.

Törmälehto sanoo, ettei hyväksy kristillistä sionismia. Mutta vaikka hän ei hyväksy fundamentalismin logiikkaa, hän ymmärtää sitä.

– Fundamentalistikristityt toimivat omasta näkökulmastaan johdonmukaisesti. Toiminnan seuraukset vain ovat pahimmillaan tuhoisat.

Fiktiiviset henkilöt suojaavat ikävältä palautteelta

Koska Törmälehdon uuden romaanin aihe sijoittuu päivittäin uutisissa esiintyvälle konfliktialueelle, on pakko kysyä myös tulleesta palautteesta.

Joko kirjailijan sähköpostilaatikko ja sosiaalisen median kanavat ovat täyttyneet raivostuneista viesteistä?

– Yllättävänkin vähän on tullut ikäviä kommentteja. Kirjan lukeneilta on sen sijaan tullut mukavaa palautetta. Myös monet kristillistä sionismia tai tuota aluetta tuntevat lukijat ovat sanoneet kuvauksen olevan hämmästyttävän uskottavaa ja osuvaa.

Terhi Törmälehto huomauttaa, että kielteistä palautetta saattaa lievittää yksi seikka.

Hänen edellinen romaaninsa *Taavi* (Otava, 2021) käsiteli sotasankaruusmyyttiä oikeasti eläneen henkilön, hänen oman isoisänsä, kohtalon kautta.

Silloin kirjailijalle tuli yksi hyvin ikävä viesti. Siinä kerrottiin hänen häpäisevän Mannerheim-ristillä palkitun isoisänsä muiston.

– Uudessa romaanissani esiintyvät täysin fiktiiviset henkilöt. Jos joku tästä kirjasta suuttuu, hänellä voi olla siihen omat syynsä. ♦

Kuva: Reijo Haapalainen

Kuluneena kesänä Suomen Reilu kauppa julkaisi uudet sertifiointikriteerit luonnonmarjanpoimintaan ihmisoikeusongelmien ratkaisemiseksi. Ensi vuonna kriteerit päivitetään, ja ne tulevat kaikkien vaatimukset täyttävien yritysten saataville.

Ostovalinnoilla on vaikutusta

Reilun kaupan viikon tarkoituksena on muistuttaa vuosittain kaikkia suomalaisia Reilun kaupan olemassaolosta ja siitä, miten kukin meistä voi vaikuttaa omilla ostovalinnoillaan reilumpaan kaupankäyntiin.

Kampanjan aikana Reilun kaupan tuotteet ovat usein tavallista paremmin esillä monissa kaupoissa. Tänä vuonna kampanja on meneillään kahdella viikolla eli viikoilla 40 ja 41.

Vuoden 2024 kampanja Ihmisoikeuksien ei pitäisi olla kaupan purettu toimitusketjujen ihmisoikeusvastuuseen.

Vastuullisten valintojen tekeminen tuntuu välillä tuskaiselta, eivätkä hyvät ajatukset päädy aina teoksi. Valintojen tueksi on tarjolla Reilun kaupan merkillä sertifioidut tuotteet.

Reilun kaupan...

- takuuhinta ja lisä parantavat viljelijöiden toimeentuloa. Lisän voi käyttää muun muassa koulutukseen, terveydenhuoltoon tai tuotannon tehostamiseen.
- kriteerit kieltävät syrjinnän sekä lapsityövoiman hyväksikäytön ja kasvattavat tasa-arvoa ja demokratiaa. Noin neljännes kriteereistä koskee tuotannon ympäristövaikutusten vähentämistä.
- kriteerien noudattamista koko tuotantoketjussa

valvoo riippumaton FLOCERT-yhtiö. Rikkomuksiin puututaan heti.

- viljelijät saavat koulutusta teemoista, kuten kestävämmistä tuotantotavoista, tasa-arvosta ja lapsityöstä.
- viljelijöillä ja työntekijöillä on puolet äänivallasta sisäisessä päätöksenteossa.
- vaikuttamistyötä reilumman kaupankäynnin ja sääntelyn edistämiseksi tekee yhdistys.
- kehitysyhteistyöllä vaikutetaan asenteisiin.

Reilu kauppa julkaisi vastikään kehitysyhteistyöohjelman tuloraportin vuodelta 2023. Raportti esittelee Reilu kauppa ry:n Afrikkaan sijoittuvan kehitysyhteistyöohjelman toisen vuoden edistymistä.

Kehitysyhteistyöohjelmalla täydennetään Reilun kaupan sertifiointia puuttumalla vallitseviin kehityshaasteisiin, kuten epätasa-arvoon ja syrjintään.

Vuonna 2023 Reilun kaupan keskeiset vaatimukset sisällytettiin Euroopan unionin yritysvalvontadirektiiviin. Riskikartta ja suomalaisten yritysten ihmisoikeustyötä koskeva kyselytutkimus julkistettiin. Nämä tukevat yrityksiä ihmisoikeus- ja ympäristövaikutusten arvioimisessa.

#Reilukaupanviikko
@reilukauppa/Fairtrade-Finland

Tukikonsertti turvattomien hyväksi

Uutisointi turvakodeista tilanpuutteen vuoksi käännetyistä sai joukon muusikoita ideoimaan tukikonsertin, jolla kerätään varoja Tampereen ensi- ja turvakoti -yhdistyksen väkivaltatyön avopalveluille.

"Tampereen turvakodit ovat niin täynnä, että yli 150 ihmistä ei ole mahtunut sisälle" (YLE 17.9.2025)

Konsertissa 30. lokakuuta kello 18 alkaen Vanhassa kirkossa esiintyvät Pauli Hanhiniemi, Pekko Käppi, Liila Jokelin, Pelkkä Poutanen (Petra Poutanen) ja Are (Pyyry Jaala).

Orkesterissa ovat mukana Sami Sippola, saksofoni, Juhon Kanervo, sello, Saffa Pekkonen, piano, Ville Rauhala, kontrabasso ja Janne Tuomi, rummut.

Luvassa on myös Turvakotipalveluiden puheenvuoro.

Tukikonsertissa esiintyvä Pauli Hanhiniemi täyttää lokakuussa 60 vuotta (arkistokuva).

Kuva: Hannu Jukola

Ev.lut. kirkon
lestadiolainen herätysliike
ESIKOISET
Seurat ja pyhäkoulu
Sunnuntaisin klo 15
(myös verkossa)
Aluemuissa
Sunnuntaina 6.10. klo 15
Tervetuloa!
Uudenkylän srk-talo
Ali-Huikkaantie 13b, Tre
www.esikoiset.fi

LÄÄKKEESI
KOTIIN
JOPA SAMANA
PÄIVÄNÄ

Vanhan kirkon diakoniaa voi tukea tauluostoin

Tampereen Vanha kirkko tarjoaa syötävää ja juotavaa sekä paikan hiljentyä tai vain olla. Alle 30-vuotiaille on tarjolla terapiaa ilman ajanvarausta maanantai-iltapäivisin kello 13 alkaen.

Jos haluaa tukea Vanhan kirkon diakoniatyötä, sen voi tehdä esimerkiksi ostamalla sarjakuvataiteilija Jiipu Uusitalon suunnittelemaa ja piirtämiä tauluja. Valittavana on kolme kuvavaihtoehtoa.

Yhdessä piirroksessa kosminen puutarhuri kastelee luomistytään, toisessa Jeesus lojuu haudan pohjalla ja kolmannessa kivi sinkoa tyhjistä haudasta. Kuvitukset on alun perin tehty Vanhan kirkon pääsiäisyön messuun.

Yksi taulu maksaa 22, koko sarja 55 ja sarja taiteilijan nimikirjoituksilla 150 euroa. Ne on varustettu ripustuskoukuin.

Jiipu Uusitalon sarjakuvakirja *Pimeän rihmasto* julkaistiin tämän vuoden Tampere Kuplii -festivaaleilla.

Lisää Jiipusta:
facebook.com/tajukankaankutoja,
instagram.com/tajukankaankutoja,
tajukankaankutoja.sarjakuvablogit.com

TAMPEREEN
RAUHANYHDISTYS RY.

Nekalankulma 1, Tampere

Seurat
pääsääntöisesti
keskiviikkoisin ja
lauantaisin klo 19
sekä sunnuntaisin
klo 16 ja 18.

Ajantasaisista toimintakalenteria
ylläpidetään internetsivuilla,
joista seurat on
myös kuunneltavissa:
tampereenrauhanyhdistys.fi

Herättäjä-Yhdistys

pe 4.10. klo 18 kotiseurat
Rantalan pappilassa, Kaartotie 1.
su 27.10. klo 16 Tampereen
eteläpohjalaisten
kutsuseurat
Näsin salissa, Seurakuntien talo,
2. krs. Kahvitarjoilu alkaen klo
15.30.

Kotona
Asuen
SENIORIOIVA

050 472 2830
KotonaAsuen.fi

Luotettavaa apua kotiin jo vuodesta 2008

- Kumppanuutta ja seuranpitoa
- Alzheimer ja muistihovaa
- Henkilökohtaista hoivaa
- Viriketoimintaa
- Ruoanvalmistusta
- Kodinhoidollista avustusta
- Asiointi- ja kuljetusavustusta

Kodin perussiivoukset
Yritysten siivoukset
Remonttisiivoukset
Muuttosiivoukset
Pyydä tarjous:
045 126 6938
Anna siivous-
lahjakortti!

www.uusierasivousoalvelut.fi

TILAA lääkkeet, reseptilääkkeet ja apteekkituotteet verkkokaupastamme. Tuomme tilauksesi arkisin ma-pe Tampereella kotiisi tai noutoautomaatteihimme.

Apteekin verkkokauppa
www.apteekkishop.fi

Apteekkishop

Lielahden
APTEEKKI

MA-PE 9-21
LA 9-18
SU 10-18

puh. (03) 347 3800
Lielahden Prismakeskus
Turvesuonkatu 2
33400 TAMPERE
www.lielahdenapteekki.fi
www.apteekkishop.fi

Kuva: Hannu Jukola

Laura Tuhkanen-Jukkola ja Jouko Sihvo muistelivat yhdessä Palvelevan puhelimen historiaa. Nykyisin Kirkon keskusteluapu-nimellä toimiva palvelu viettää 60-vuotisjuhlavuottaan tänä vuonna. Kaksikko matkusti Kajaanissa vietettyihin juhliin syyskuun lopulla.

Palveleva puhelin auttanut jo 60 vuotta

Ihmiseltä ihmiselle

Palvelevan puhelimen tarkoituksena on palvella ihmistä pyyteettömästi sellaisessa hädässä, jossa hän tarvitsee henkilökohtaista vuorovaikutusta toisen ihmisen kanssa.

Ihminen on minulle kaikkein tärkein. Koko elämäni ja pappeuteni aikana olen ymmärtänyt, että ihmisen on tärkeämpi kuin mikään uskonto tai oppi, sanoo professori, kirkkoherra emeritus **Jouko Sihvo**, 93, joka on yksi Palvelevan puhelimen perustajista Suomessa. Hänet muistetaan Tampereella muun muassa Kirkon tutkimuskeskuksen johtajana ja Messukylän kirkkoherrana.

Valtakunnallinen Palveleva puhelin, joka nykyisin tunnetaan nimellä Kirkon keskusteluapu, viettää 60-vuotisjuhlavuottaan tänä vuonna. Toimintamuotoina ovat nykyisin palveleva puhelin, palveleva chatti ja netti. Myös paperikirjeisiin vastataan.

Päivystäjät ympäri Suomea vastaavat puheluihin ja viesteihin, joita tulee kaikkialta Suomesta. Kirkon keskusteluapuun otettiin viime vuonna yhteyttä yhteensä 102 982 kertaa. Päivystäjät vastasivat 42 400 puheluun. Chatissa päivystäjät kävivät 3941 keskustelua ja vastasivat 1170 nettikirjeeseen.

Toiminta alkoi Helsingissä 1964

Maailman puhelinpalvelutoiminnan katsotaan alkaneen marraskuussa 1953 Lontoossa. Anglikaanipappi Chad Va-

rah laittoi lehteen ilmoituksen, jossa hän kehotti itsemurhavaarassa olevia tai muuten epätoivoisia ihmisiä soittamaan hänelle. Apua hakevia ilmaantui niin paljon, että heidän auttamisekseen perustettiin järjestö The Samaritans, Samarialaiset.

Suomen puhelinpalvelutoiminnan merkittävä edelläkävijä oli ylioppilaiden järjestämä kokeilu. Jouko Nylands Nationin ylioppilaita halusi tehdä jotakin ihmisten auttamiseksi ja ryhtyi päivystämään hätäpuhelinta helmikuussa 1959.

Ylioppilaiden yhteydenotto Helsingin seurakuntien diakoniakeskukseen synnytti ajatuksen kirkon hätäpuhelinpäivystyksestä. Perustettiin puhelinpalvelutoimikunta, jonka sihteeriksi valittiin sairaalapastori Jouko Sihvo.

Hänen tehtäväkseen annettiin selvittää, miten puhelinpalvelu oli silloin järjestetty muissa maissa.

– Hain oppia Saksasta ja Englannista, jossa järjestettiin

”Milloinkaan ei voi tietää, millainen maisema avautuu, kun kuljetaan yhdessä keskustellen.”

Laura Tuhkanen-Jukkola

konferenssi Oxfordissa elokuussa 1964. Puhelinpalvelu toimi tuolloin jo kymmenessä Euroopan maassa, ja useimmissa taustajärjestönä toimi kirkko tai kristillinen järjestö, muistelee Sihvo.

Palvelevan puhelimen työ on todistusta Kristuksesta,

lämpimän myötätunnon, sydämellisen osanoton, kristillisen rakkauden ja pyyteettömän palvelemisen muodossa. Uskonelämän kysymyksistä keskustellaan kuitenkin yleensä vain silloin, kun asiakas tekee siinä aloitteen.

Sihvon mukaan alusta lähtien oli selvää, että Helsingin palvelevan puhelimen toiminnassa ei korosteta kirkon työtä.

– Nimenkin piti olla neutraali, ja sellainen, ettei se liity kirkkoon. Näin yhteydenottaja voi soittaa ilman pelkoa uskonnollisesta käännyttämisestä. Periaatteena on, että olemme ihmisiä ihmisille, Jeesuksen esimerkkiä seuraten, korostaa Sihvo.

Palvelevan puhelimen toiminta alkoi 1. lokakuuta 1964 Helsingissä. Aukioloaika oli kello 21–06. Päivystäjänä toimivat pääasiassa seurakuntien työntekijät. Päivystäjänä saattoi toimia myös tehtävään soveltuva maallikko, jolla on vaihtoehtoisuus ja tarvittava asiantuntemus.

Tampereella aloitettiin vuonna 1968

Kesästä 1966 alkaen Tampereen seurakuntien papit järjestivät päivystysvuoronsa siten, että kukin heistä oli viikon kerrallaan tavattavissa kotipuhelimessaan arki-iltaisin kello 21–23.

Toukokuussa 1967 pastorit Aulis Raunio ja Seppo Leveelahti kävivät Helsingissä perehtymässä Palvelevan puhelimen toimintaperiaatteisiin ja siellä saatuihin kokemuksiin.

Virallisesti toiminta saatiin alkuun Tampereella noin neljä vuotta myöhemmin. Tampereen seurakuntien kirkkovaltuusto hyväksyi Palvelevalle puhelimelle määrärahan vuoden 1968 talousarvioon ja asetti toimikunnan vastaamaan työn aloittamisesta. Puheenjohtajaksi valittiin Aulis Raunio.

Tampereen seurakuntien Palveleva puhelin, viides Suomessa, aloitti toimintansa 1. tammikuuta 1968. Alussa päivystäjiä oli noin 30, ja he olivat pääasiassa seurakuntien työntekijöitä.

”Periaatteena on, että olemme ihmisiä ihmisille, Jeesuksen esimerkkiä seuraten.”

Jouko Sihvo

Diakoniaa kärsivän ihmisen auttamiseksi

Kirkon keskusteluavun periaatteet eivät ole muuttuneet 60 vuodessa. Toiminta on seurakunnan diakoniaa ja kärsivän ihmisen auttamista, ja periaatteina ovat nimettömyys, luottamuksellisuus ja asiakkaan kunnioittaminen.

– Keskustelu ja läsnäolo toista varten ovat jo itsessään arvokasta vaalittavaa. Elämä on vaikeaa, mutta voimme jakaa vaikeutta yhdessä. Usein jo toiselle kertominen avaa jotain uutta, jota ei yksin ole huomannut. Toivo syntyy yhteydestä omaan itseen, toiseen ihmiseen ja Jumalaan, miettii **Laura Tuhkanen-Jukkola**, joka aloitti työnsä Kirkon keskusteluavun toiminnan-ohjaajana Pirkanmaalla viime keväänä.

Jouko Sihvon ja Laura Tuhkanen-Jukkolan vaihtaessa kokemuksia Palvelevasta puhelimesta käy ilmi, että keskustelunaiheet eivät juuri ole muuttuneet 60 vuoden aikana. Ihmisiä askarruttavat ja ahdistavat edelleen muun muassa vaikeudet ihmissuhteissa, mielenterveyden ongelmat, pelot ja taloudellinen ahdinko. Monilla on myös hengellisen tuen tarvetta.

Suurin yhteydenottojen syy on edelleen yksinäisyys. Noin 72 prosenttia yhteydenottajista kertoi asuvansa yksin.

Jouko Sihvon mielestä chat ja nettikirje ovat erinomainen asia puheluiden rinnalla.

– Kirkon pitää elää mukana ajan tekniikassa, ja uskon, että varsinkin nuorille aikuisille kirjoittaminen on helpompaa kuin puhuminen. Tälle toiminnalle täytyy antaa kaikki tuki.

Nykyisin pystytään vastaamaan vain noin puoleen yhteydenotoista. Suomessa oli viime vuonna noin 750 päivystäjää.

– Tampereella on tällä hetkellä kaikissa kanavissa yhteensä 46 aktiivista päivystäjää. Uusia päivystäjiä tarvitaan, jotta toiminta voi jatkua, vetoaa Tuhkanen-Jukkola.

– Kun asettuu kuuntelemaan ja antaa itsensä alttiiksi vuorovaikutukselle, saa kokea monenlaista. On hienoa, kun yhteys ja luottamus syntyvät ja vahvistuvat vähitellen keskustelun aikana. Kohtaaminen on luovaa ja yllätyksellistä. Milloinkaan ei voi tietää, millainen maiseva avautuu, kun kuljetaan yhdessä keskustellen. ♦

Kirsi Airikka

Lähteet: Puhelu auttaa – Palveleva puhelin, Toim.

Hannu Sorri (Kirjapaja 1984)

Voitto Silfverhuth: Tampereen seurakuntahistoria 2 (Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 2013)

KIRKON KESKUSTELUAPU

- Kiinnostaako vapaaehtoistyö Kirkon keskusteluavun päivystäjänä? Yhteydenotto oman alueen toiminnanohjaajaan. Pirkanmaalla: Laura Tuhkanen-Jukkola, laura.tuhkanen-jukkola@evl.fi, 040 804 8388. Lisätietoja: kirkonkeskusteluapu.fi
- Palveleva puhelin toimii numerossa 040 022 1180. Avoinna joka päivä kello 18–24. Nettikirje ja chat verkossa: kirkonkeskusteluapu.fi

Kuva: Kirsi Airikka

Anne Lankinen (vas.), Satu Nekala ja Anna Henriksson muistuttavat, että pienikin asia, kuten enkelipatsas, voi antaa toivoa lähimmäiselle.

Pikkuenkelit tuovat toivoa

Emme aina oivalla, että pienillä ystävällisillä eleillä sekä lämpimillä ajatuksilla ja sanoilla voi olla iso merkitys lähimmäisillemme.

Pieniä enkelipatsaita askarteleva **Satu Nekala** sai kesällä tavata **Anne Lankisen**, joka on saanut iloa ja elämänuskoa Nekalan tekemästä enkelistä. Tapaamisen järjesti **Anna Henriksson**, Messukylän seurakunnan johtava diakoniatyöntekijä.

– Suurella sydämellä, kiitos! Suojelusenkeli on antanut voimia ja toivoa minulle sekä perheelleni. Vaikeuksista ja surusta huolimatta jaksamme aina uuteen, hyvään päivään, kertoo Lankinen.

Lankinen sai enkelin Messukylän seurakunnan diakoniatyön vastaanotolla, jossa hän oli kertomassa vaikeuksistaan Anna Henrikssonille.

– Katseeni osui ikkunalaudalla olevaan violetinvärisen enkeliin, ja se suorastaan kutsui minua. Sain sen mukaani, ja nyt se koristaa keittiötäni, kertoo Lankinen, joka antoi samanlaisen enkelin myös kummityttärelleen rippilahjaksi.

Anna Henrikssonin mukaan monet muutkin diakonian asiakkaat ovat ilahtuneet ja saaneet toivoa suojelusenkeleistä, joita Satu Nekala on lahjoittanut seurakunnalle satamäärin.

– Iso kiitos Satulle, että hän on tuonut meille enkeleitä. Olen itsekin hämmästynyt, miten pienellä esineellä ja eleellä voi olla iso merkitys ihmiselle. On ollut koskettava nähdä, miten enkeli on kannatellut ihmistä tilanteessa, jossa hän on vaikeiden asioiden äärellä.

Hyvä kiertää

Satu Nekala on iloinen saamastaan palautteesta.

– On hieno kuulla, että enkelit ovat olleet avuksi ihmisille.

Nekala aloitti askartelun Das-muovailumassasta jo vuosia sitten. Aluksi hän muovaili eläinhahmoja, ja sitten syntyi ajatus enkelistä. Mieli teki kuitenkin kokeilla haastavampiakin töitä.

– Olin kerran koiran kanssa lenkillä ja rukoilin ”yläkerrasta” apua. Halusin todistaa itselleni, että osaan tehdä vaikka presidenttipatsaan. Rukous auttoi, ja lopulta tein kaikki Suomen presidentit, hymyilee Nekala, jonka näyttely *Presidenttejä, laulajia ja eläimiä* oli keväällä esillä Koillis-Keskuksen kirjastossa.

Hän on lahjoittanut suurimman osan enkeleistään Messukylän seurakunnalle. Niitä on myös myyty hyväntekeväisyystapahtumassa intialaisen orpokodin hyväksi.

Hyvä myös kiertää, ja pikku enkeleiden myötä on sittemmin toteutunut monia hyviä asioita. Anne Lankinen on parhaillaan kuntouttavassa työtoiminnassa Messukylän seurakunnassa ja auttaa nyt muita ihmisiä Kaukosen Kulmassa sekä Linnainmaan seurakuntakeskuksessa. Linnainmaan yhteisöruokailujen alettua hänestä tuli myös bingoemäntä.

Satu Nekala on saanut hengellistä vahvistusta elämäänsä. Hän on toiminut vapaaehtoisena askarteluohjaajana Messukylän senioriretkellä ja aikoo jatkaa enkeleiden tekemistä. ♦

Kirsi Airikka

Mistä löytyisi tie keskinäiseen ymmärrykseen

– **Luennoilla pohditaan**, miksi kristillisissä seurakunnissa esiintyy paljon eripuraa ja jakautuneisuutta sekä etsitään tietä parempaan keskinäiseen ymmärrykseen ja yhteyteen, kertoo teologian tohtori, kirjailija ja tutkija **Eero Junkkaala**, joka puhuu *Jumalan suunnitelma kirkosta -luentoja Korinttilaiskirjeistä* -sarjassa lokakuussa Nekalan seurakuntatalossa.

Luennoilla tutkitaan Paavalin kirjeitä korinttilaisille. Sunnuntaina 13. lokakuuta aiheena on kirkon ykseys ja hajaannus.

– Nuo kirjeet ovat Uuden testamentin kirjeiden joukossa sellaisia, joissa käsitellään kaikkein perusteellisimmin seurakunnassa esiintyviä ongelmia. Niistä on siis luettavissa se varhaiskirkon uskontulkinta, johon kristillinen kirkko on edelleen sitoutunut.

– Korintin seurakunnassa oli jo syntynyt kuppikuntia, jotka riitelivät keskenään. Valitettavasti teema on kovin tuttu sittemmin koko kirkon pitkässä historiassa ja Suomen kirkossa tänään, miettii Junkkaala.

Tiistaina 15. lokakuuta pohditaan elämän vaikeuksia

ja armon riittävyttä. Paavalin Toinen korinttilaiskirje avaa näkökulman apostolin omiin vaikeuksiin. Hänellä oli jokin sietämätön rasitus elämässään, ja hän rukoili usein pääsystä siitä.

– Luennoilla mietimme, mikä tuo vaiva oli, ja peilaamme sitä oman elämämme kysymyksiin. Kullakin on oma ’pistävä piikkinsä’. Pohdimme myös, millaisia lääkkeitä Raamattu tarjoaa. ♦

Kirsi Airikka

Eero Junkkaalan luennot kello 18 Nekalan seurakuntatalossa, Kuoppamäentie 23:

• Su 13.10. Kirkon ykseys ja hajaannus

• Ma 14.10. Kristityn kutsumus ja armolahjat

• Ti 15.10. Elämän vaikeudet ja armon riittävyys

Juontajana Jorma Satama. Musiikki Leena Juppala, Heini ja Pekka Mäenpää. Kahvitarjoilu kello 18–18.30. Kristillisten kirjojen myymälä. Mahdollisuus henkilökohtaiseen keskusteluun ja rukoukseen

Itkijä sanoittaa surua

Itkuvirsissä minua kiehtovat ylisukupolvisuus ja ikivanha perinne. Näen siinä helminauhan, jossa ovat läsnä menneet sukupolvet, nykyihmiset ja myös näkymä tuleviin sukupolviin, miettii **Emilia Kallonen**, kansanmuusikko, itkijä ja itkuvirsitaidon opettaja.

Helsingistä kotoisin oleva Kallonen lähti opiskelemaan tanssia ja musiikkia Outokumpuun ja Joensuuun vuonna 1999. Vähitellen hän juurtui Pohjois-Karjalaan, jäi sinne asumaan, työskentelemään, ja perusti perheen.

– Tulin adoptoiduksi karjalaiseen kulttuuriin, perinteesen ja elämänmuotoon, ja siihen kaikkeen, mitä se pitää sisällään. Minä koin vahvasti resonoivani karjalaisuuden kanssa, kertoo muusikko, jolla ei tiettävästi ole sukujuuria Karjalaan.

Etenkin karjalainen itkuvirsiperinne alkoi kiinnostaa muusikkoa, ja hän sivusi aihetta myös opinnäytetyössään vuonna 2012 Karelia Ammattikorkeakoulussa.

Kallonen on työskennellyt karjalaisperinteisiin liittyvien tuotantojen ja musiikin parissa jo parikymmentä vuotta. Hän oli mukana myös Itä-Suomen yliopiston Kyynelkanavat-tutkimushankkeessa.

– Koneen Säätiön rahoittamassa hankkeessa sain tehdä ja tutkia itkuvirsiä. Työryhmässä tutkimme, miten ne elävät tämän päivän Suomessa. Se on ollut tosi kiinnostavaa, kertoo Kallonen, joka on toiminut myös Äänellä Itkijät -yhdistyksen puheenjohtajana vuosina 2019–2023.

Itkuvirressä kiehtoo monikin asia.

– Se on samalla kertaa hetkessä elävä asia, ja aikaikkuna, joka avaa näkymän historiaan ja menneisiin sukupolviin.

– Itkuvirsi on erityisesti tietoa ja taitoa, jota naiset ovat ylläpitäneet ja siirtäneet sukupolvelta toiselle.

Kallonen mukaan itkuvirsiperinteen jatkamiseen liittyy paljon vastuuta – varsinkin, jos tekee sitä ammatillisesti.

– On iso kysymys, kenen perinnettä se on, ja kuka ja miten sitä tekee. Ylisukupolvisuuteen liittyy myös se, että ymmärtää paikkansa osana sukupolvien helminauhaa. On mietittävä, mikä on se lenkki, jonka minä tuon ja rakennan siihen ketjuun.

– Koska emme elä enää yhtenäiskulttuurissa, perinteiden jatkaminen on yhä enemmän valinta, ja se vaatii sitoutumista. Koen, että olen osa jatkumoa, vaikkei karjalaisuus ole minun sukuperintöäni.

Kallosen kuoleman kohtaamista käsittelevä teos *KROPU* –

Suuret surenta-aikaset kallehilla kuusikkosijasilla sai kantaesityksensä vuonna 2020.

– Tavoitteena on esittää teos myös Tampereella, kertoo lähes neljä vuotta Tampereella asunut Kallonen.

Kuolemasta puhuminen ja surun ilmaiseminen on monille vaikeaa.

– Ihmisillä on kuitenkin tarve itkeä, ja siksi tarvitaan turvallisia tilanteita, joissa olisi tilaa surulle. Itkijänaisen, ”eesitkijän”, tehtävänä on yhä vieläkin tehdä tilaa itkulle, mutta myös pitää tilanne hallittuna ja turvallisena.

Taitava itkijä osaa sanoittaa surua. Hänellä on taito käyttää itkukieltä, joka on runollista, vertauskuvallista ja hellittelevää.

– Ihmisen, kuulijan, ei tarvitse itse tuottaa sanoja, ja se voi olla hyvin lohdullinen ja kannatteleva kokemus, kertoo Kallonen, jota on muutaman kerran pyydetty hautajaisiinkin esittämään itkuvirsiä.

Kallonen sanoo, että itkuvirsi on aina ihme hänelle itselleenkin. Etukäteen kirjoitettu teksti on luonnos, mutta esitys elää tilanteessa.

– Itkuvirressä tapahtuu jotakin salaista. Myös läsnä olevat ihmiset vaikuttavat, ja aistin monien ihmisten osallistuvan esitykseen. Kohtaaminen on tärkeää, ja haluan koskettaa ihmisiä. ♦

TEKSTI: **Kirsi Airikka**

KUVA: **Hannu Jukola**

Lukuvinkki: Merja Mäki: *Ennen lintuja* (Gummerus, 2022), *Itki toisenkin* (Gummerus, 2024)

”Kaikkien kaikkivaltasien varjeluksessa vaeltele
puhele Jumalan puille ja haastele haavan lehtilöille
asettele aamenten keralla askeleesi
elä yksinäis elähyttele, eläkä murheessa,
oleskele sie onnellisissa aikasissa.”

Emilia Kallonen: Ote *Impi-äidin itkuvirrestä* näytelmässä *Vähän lähempänä taivasta*

Emilia Kallonen on musiikkipedagogi ja itkijänainen. Elokuussa *Vähän lähempänä taivasta* -näytelmässä hän esitti kirjoittamansa *Impi-äidin itkuvirren* Pispalan kirkossa.

Lukijalta

Kuva: Hanru Jukola

Kirjoittaja muistelee Kalevan kirkossa nähtyä valotaideteosta upeana kokemuksena. Sun Effectsin luomus sai runsaasti myönteistä palautetta myös sosiaalisessa mediassa.

Upea Flora kosketti

Valoviikoilla viime vuonna Kalevan kirkossa esitetty valotaideteos oli niin upea, että mietin sitä edelleen tasaisin väliajoin. Suosittelin esitystä myös tutuilleni, jotka liikutuivat siitä niin kovasti, että itkivät esityksen ajan.

Toivoisin kovasti, että kirkossa nähtäisiin tänäkin vuonna samantyyllisesti upeaa taidetta, sillä se kosketti, ja on näin lähes vuoden jälkeen edelleen mielessä.

Toivoja

Rukoile vainottujen kristittyjen puolesta

Mitä ajattelisit, jos Raamattusi olisi pöydällä naapurisi tullessa käymään ja tämä kertoisi poliisille *Raamatun* omistamisestasi? Sinua pidettäisiin rikollisena ja ehkä joutuisit vankilaan.

Raamatun sanotaankin olevan maailman vaarallisin kirja. Vainoa on paljon: kristillisiä kirkkoja ja koteja poltetaan, kristittyjä surmataaan ja viedään vankilaan, kristillisen vähemmistön oikeuksia poljetaan, naisia, jopa koulutytöitä, raiskataan ja he saattavat joutua pakkonaitetuiksi. Kun joku kääntyy kristityksi, hän usein joutuu myös oman perheensä ja sukulaistensa hylkäämäksi, jopa surmatuksi.

Kristityt ovat maailman vainottuun ryhmä. Open Doors -nimisen järjestön mukaan yli 365 miljoonaa kristittyä kokee vakavaa vainoa tai syrjintää uskonsa takia. Suomessa toimii kaksi vainottuja kristittyjä tukevaa kansainvälistä järjestöä: Marttyyrien ääni ry ja Open Doors. Näistä saa lisätietoja järjestöjen lehdistä: *Marttyyrien Ääni* ja *Open Doors*.

Vainotuista kristityistä puhutaan harvoin mediassa. Jumalanpalveluksissa rukousta vainottujen kristittyjen puolesta on valitettavan vähän. Hebrealaiskirjeessä 13:3 sanotaan: *"Muistakaa vankeja, niin kuin olisitte itsekin heidän kanssaan vangittuina, muistakaa pahoinpideltyjä, sillä onhan teillä itsellännekin ruumis."* Vainotut kristityt pyytävät, että kristityt rukoilisivat heille kestävyttä vainoissa.

Nyt on toivon vuosi. Toivomme ja rukoilemme,

Kirjoita mielipiteesi Sillan lukijapalstalle!

Kirjoita Sillan yleisönosastoon mieltäsi askarruttavasta asiasta tai anna palautetta lehdestä. Tekstin ihannepituus on noin 1200 merkkiä välilyönteineen.

Lukijalta-palstalla julkaistavaksi toivottuihin teksteihin on aina liitettävä lähettäjän nimi ja yhteystiedot.

Jos haluat tekstin julkaistavaksi nimimerkillä, laita

että kristittyjen vainot vähenisivät ja että Suomeen ei koskaan tulisi kristittyjen vainoa.

Ev.lut. kirkkoon kuuluva

Vapaita ja orjia

Paavali kirjoitti (Gal. 3:28): *"ei ole orjaa eikä vapaata, ei ole miestä eikä naista; sillä kaikki te olette yhtä Kristuksessa Jeesusessa."* Ymmärrän jotain hänen sanoistaan tässä meidän ajassamme.

C.G. Jungin mukaan meissä kaikissa on sekä maskuliinisia että feminiinisiä ominaisuuksia. Olemme erilaisia sekoituksia animusta ja animaa. On ihan fakta, että olemme jo geneettisesti erilaisia, siis omanlaisiamme jokainen.

Luojamme on kyllä hyväksynyt meidät kaikki sellaisina, millaisiksi Hän on meidät jo äitimme kohdussa punonut. Kaikkihan me kuitenkin kaipaamme myös toisten ihmisten hyväksyntää, kun olemme enemmän tai vähemmän sosiaalisia olentoja.

Vaatii rohkeutta olla oma itsensä nykyisessä maailmassa. Elämä ei todellakaan ole kaikille helppoa. Joskus teemme sen toisillemme hyvin vaikeaksi. Olemme tavallaan vallankäyttäjiä jokainen.

Ei ole vapaata eikä orjaa. Olemme kaikki syntyneet tänne pallo jalassa, siis tämä yhteinen maapallomme. Täällä olemme, emmekä muuta voi. Olemme myös toistemme orjia ja toistemme vapaita. Sitä yhteisöllisyys ja laumassa eläminen tekee.

Kaikki me kannamme omaa korttamme yhteiseen kekkoon, orjia vapaasta tahdosta. Se on velvollisuudentunto ja solidaarisuus muita kohtaan, mikä tekee meistä toistemme orjia.

Se meidän kunkin korttemme on saamamme leiviskä tai kyky, jolla meitä on siunattu. Onneksi eri ihmisillä on erilaisia kykyjä, etteivät kaikki ole esimerkiksi matemaatikkoja.

Yhteistyössä ja monipuolisuudellaan ihmiskunta on tähän asti selvinnyt. Olemme kaikki Korkeimmassa kädessä, siinä joka on meidät muokannut ja kasvattanut toisiamme varten.

Eila Kämäräinen

siitä maininta tekstin yhteyteen ja käytettävä nimimerkki. Tällöin yhteystiedot jäävät vain toimituksen tietoon.

Palautetta ja lukijapostia voi lähettää osoitteisiin: toimitus@siltalehti.fi, Silta, Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymä, PL 226, 33101 Tampere ja siltalehti.fi/palaute.

HENGEN LEIPÄÄ

Jussi Luoma
Rotterdam
merimieskirkon pappi

Edessäsi uudistun

Syksyn aloitus on monille uusien alkujen ja muutosten aikaa. Monet aloittavat uudessa koulussa tai opiskelupaikassa, joillekin saattaa koittaa uudessa työpaikassa aloittaminen tai työsuhteen päättymisen.

Toiset muuttavat uuteen asuntoon, uusille paikakunnille tai kokonaan uuteen maahan. Muutos voi olla pelottavaa, mutta usein se on väistämätöntä. Meidän koko maailmanlaajuinen luterilainen kirkkomme on saanut alkunsa muutoksesta – reformaatiosta. Myös yksilöinä meitä kutsutaan jatkuvaan uudistumiseen.

Osallistuin kesäkuussa Luterilaisen maailmanliiton (LML) neuvoston kokoukseen Genevessä, Sveitsissä.

Tämä vuonna 1947 perustettu luterilaisten kirkkojen yhteisö on yli 75 vuoden olemassaolonsa aikana joutunut jatkuvasti uudistumaan eläessään niin sisäisten kuin ulkoistenkin muutosten keskellä.

Uudistumisen päämääränä on kuitenkin aina ollut oikeudenmukaisempi yhteisö, joka haluaa mahdollistaa kaikkien ihmisten tasavertaisen

Meidät on vapautettu unelmoimaan ja elämään. Joskus se voi tarkoittaa myös lähtemistä.

osallistumisen Jumalan missioon – sukupuolesta, iästä, kansallisuudesta tai taustasta riippumatta.

Eräät näkyvimmat muutokset liitossa ovat liittyneet esimerkiksi naisten ja nuorten osallistumiseen. Tällä hetkellä edellytetään, että sen kaikilla päätöksenteon tasoilla tulee olla yhtä paljon naisia ja miehiä ja vähintään 20 prosenttia alle 30-vuotiaita.

Nämä eivät ole pelkkiä lukuja. Nuoret kantavat myös aidosti vastuuta päätöksenteossa ja maailmanliiton toiminnassa. Nuorten johtajuutta tuetaan aktiivisesti ja heille annetaan tilaa käyttää ääntään ja myös unelmoida ennakkoluulottomasti.

Uudistuminen vaatii rohkeutta. Rohkeutta luopua ennakkoluuloista ja totutuista valta-asetelmista. Rohkeutta poistua omalta mukavuusalueelta ja kokeilla omia rajoja.

Kristinuskon sanoma on vapautuksen sanoma. Jeesus antoi omalla toiminnallaan esimerkin vapauttavasta rakkaudesta, joka murtaa muurit ja raja-aidat. Meidät on vapautettu unelmoimaan ja elämään. Joskus se voi tarkoittaa myös lähtemistä ja jonkin jättämistä taakse.

Itselleni tämä syksy on suurten muutosten aikaa. Olen jättänyt seurakuntapastorin työni Mesukylän seurakunnassa ja aloittanut työt merimiespappina Rotterdamissa, Alankomaissa. Tämä on oma unelmani, jota lähden rohkeasti seuraamaan – Jumalaan luottaen. ♦

Kirjoittaja toimii Suomen evankelis-luterilaisen kirkon edustajana Luterilaisen maailmanliiton neuvostossa.

Hengen leipää on *Silta*-lehden juttusarja, johon toimitus pyytää kirjoituksia seurakuntalaisilta sekä seurakuntien työntekijöiltä.

Gaddi(e)n kappelit

Kuten kaikki tamperelaiset tietävät, Cappella Gaddi sijaitsee Italian Firenzessä, Santa Maria Novellan dominiikanikirkossa.

Noin 1500-luvun loppupuolella valmistunut kappeli on omistettu Pyhälle Hieronymukselle, Gaddien suvun suojeluspyhimykselle, ja sinne on haudattu kardinaalit Niccolò (1499–1552) ja Taddeo Gaddi (1520–1561).

Kyseessä on paitsi hengellinen tila, myös kokonaistaideteos, jonka rahoitti Niccolò di Sinibaldo Gaddi (1537–1591), yksi aikansa merkittävimmistä taidekeräilijöistä ja kardinaalikaimansa veljenpoika.

Hänen asemansa näkyy kontribuutorien nimiluettelossa: Giovanni Antonio Dosio (1533–1611) vastasi arkkitehtuurista, Giovanni Bandini (1540–1599) marmorireliefeistä ja Agnolo Bronzino (1503–1572) alttaritaulusta, joka myös jäi hänen viimeiseksi teoksekseen.

Tai no, täytyy tunnustaa, että näin yliopistossa yhden taidehistorian kurssin melkein suorittaneelle mainitut nimet ovat kyllä tyystin tuntemattomia.

Mutta ei tarvitse olla asiantuntija hoksatakseen, että kyseessä on merkittävä arkkitehtonis-kuvataiteellinen kokonaisuus. Tokihan ylhäisösuvun kappelin tuli olla kaikin tavoin korkeatasoinen!

Ja kun nyt Firenzessä kerran ollaan, niin siirrytäänpä Santa Maria Novellasta puolisentoista kilometriä kaakkoon, Santa Crocen fransiskaarikirkkoon.

Sieltä löytyvää Baroncellin kappelia voisi nimittäin kutsua myös Gaddin kappeliksi: sen sisustaa koristavat kauniit freskot kun on valmistanut Taddeo Gaddi (noin 1300–1366).

Hän oli edellä mainittujen kardinaalien esi-isä, toisen täyskaimakin, ja täten myös sukua mesenaatti Niccolòlle – jonka isän isän nimi muuten oli myös Taddeo.

Alkaa mennä hitusen vaikeasekoiseksi. Tuon ajan firenzeläisen paremmiston keskuudessa ei ilmeisesti tykätty irrotella nimivälinnoissa!

Vuoden 1330 tietämällä valmistuneiden freskojen lisäksi maala-

Kuva: Vapriikin kuva-arkisto/ Veikko Lintinen

Kuvan raholalainen kappeli liittyy aiheeseen. Etualalla P. A. Gaddin muistokivi.

ri-Taddeon siveltimenjälkeä päätyi myös kirkon sakaristoon sekä entisen refektorion päätyseinälle. Nimenomaan Baroncellin kappelin maalauksia kuitenkin pidetään – tai ainakin Wikipedian kirjoittajat pitävät – hänen päätyönään.

Eikä tässä vielä kaikki: Santa Crocen suojista löytyy vielä lisääkin saman sukulinjan tuotantoa. Taddeon pojan Agnolon (n. 1350–1396) muutamaa vuosikymmentä myöhemmin maalaamat, Pyhän ristin legenda kuvaavat freskot koristavat sen Cappella Maggiore. Myös tilan vaikuttavat lasimaalukset on tehty ainakin osittain hänen suunnitelmiansa pohjalta.

Gaddi(e)n kappeleita kerrakseen, siis! Eipä sitten muuta kuin Fi-

renzen tutustumisreissulle.

Eikun hetkinen – löytyisikö jokin sellainen jostain lähempään? ♦

Mikko Pollari

Lähteet:

Moretti, Laura: *The palazzo, collections, and musical patronage of Niccolò Gaddi (1536–1591)* *Journal of the History of Collections*, 2/2017;
Wirtz, Rolf C.: *Firenze. Taide & arkkitehtuuri* (Könemann 2001);
Web Gallery of Art -sivut (Gaddi, Italian family of painters; Giovanni Bandini);
Wikipedia-sivut (Baroncelli Chapel, Cappella Gaddi, Niccolò ja Taddeo Gaddi)

KOLUMNI

Hannele Huhtala
päätoimittaja ja kustantaja

Kuva: Hannu Jukola

Ulkopuolisuus tappaa

Seurasin syyskuun puolivälissä epäuskoisena uutisointia siitä, kuinka Hämeenkadulla oli ammuttu nainen. Nainen, jolla oli lapsi sylissään ja joka oli raskaana. Nainen oli saanut paikan turvakodista, koska hän pelkäsi kumppaniaan. Hän oli romani.

Yksittäinen tapaus, voisi joku sanoa. Toinen pelästyisi, että tämä voisi tapahtua kenelle tahansa meistä. Näin ei kuitenkaan ole.

Tutkimusten mukaan vähemmistöjen edustajat ovat suuremmissa riskissä lähisuhde- ja perheväkivallalle.

Sisäministeriön selvityksen mukaan vammaiset naiset ja ulkomaalaistaustaiset naiset kokevat väkivaltaa 2–3 kertaa enemmän kuin valtaväestön naiset. Ja yhtä vakavaa tietysti on se miesten kohtaama väkivalta, mutta Tilastokeskuksen mukaan kolme neljästä pari- ja lähisuhdeväkivallan uhrista on nainen.

Romaniyhteisön naisten kohtaama lähisuhdeväkivalta on lähes vaiettu asia. Tämä selviää esimerkiksi Sinikka Törmän artikkelista kirjassa *Sukupuolistunut väkivalta*. Törmä on haastatellut 17:ää romaninaista tutkimukseen, joka kuvaa romanikulttuuria.

Kaikenlaisen lähisuhde- ja perheväkivallan vähätteleminen on saatava loppumaan.

Koska en ole romaniyhteisön jäsen, voin vain kuvata artikkelista ymmärtämäni. Romaniyhteisö on muutoksessa, jossa osa perheistä on enemmän ja osa vähemmän integroitunut valtaväestönsä, osa jopa niin vähän, että puhutaan syrjäytymisestä sekä yhteiskunnasta että omasta yhteisöstä.

Näihin perheisiin liittyy myös lähisuhdeväkivaltaa. Perinteisesti romaniyhteisössä naisen ja miehen suhde on hyvin selkeä. Kotona tapahtuvasta väkivallasta ei puhuta ulkopuolisille. Törmän artikkelissa kuvataan myös sitä, kuinka miehen perhe saattaa uhkailla ja todellisuudessa erottaakin äidin lapsistaan, jos hän ei käyttäydy oikein.

Hämeenkadun uhrin perhe lähetti *Aamulehteen* koskettavan vetoomuksen rauhasta. Se on ainoa tie eteenpäin.

Mitä me yhteiskuntana sitten tälle voimme? Mielestäni kaikenlaisen lähisuhde- ja perheväkivallan vähätteleminen on saatava loppumaan. Voi pohtia, ovatko yhteisömme sellaisia, että vähemmistöjen edustajat tuntevat olevansa turvassa? Tai voivat osallistua?

Katulehti *Roheessa* julkaistiin syyskuussa yksinäisyystutkija-professori Niina Junntilan haastattelu. Hän on havainnut, että yksinäisyys tulee kalliiksi, juuri esimerkiksi tällaisten näköalattomien väkivallantekojen takia. Junntila sanoo, että mitä kamalampi väkivallan teko, sitä varmemmin taustalla on pahaa yksinäisyyttä. Lisäämällä yhteisöllisyyttä ja yhteenkuuluvuutta vähennämme radikaalisti riskiä henkirikoksille. ♦

Kolumnistien esittelyt ja kommentointi: siltalehti.fi/puheenvuorot

SILTA

siltalehti.fi

11. vuosikerta

• Kustantaja / julkaisija:

Tampereen ev. lut. seurakunnat

• Toimitus:

päätoimittaja Kirsi Airikka
050 381 0970
toimitussihteeri Asta Kettunen
050 438 2716
s-posti: toimitus@siltalehti.fi ja etunimi.sukunimi@evl.fi
Osoite: Seurakuntien talo,
Näsilinnankatu 26,
PL 226, 33101 Tampere

• Kaupalliset ilmoitukset:

• Mediamyynti

• Sacrum-Kotimaa Oy

Pirjo Teva p. 040 680 4057
Juha Kurvinen p. 040 665 5983
s-posti: etunimi.sukunimi@kotimaa.fi

• Jakelu:

Tamperelainen
Jakelupalautte:
jakelupalautte.fi/silta tai
Suomen Suoramainonta
Tampere, 040 085 9766

• Tilaukset:

sari.laakso@evl.fi, 03 219 0111

• Taitto: Timo Saarinen/ pelagus.fi

• Painosmäärä: 90 000 kpl

• Paino: Sanoma Manu, Tampere

• ISSN:

ISSN 2342-0979 (painettu)
ISSN 2342-0987 (verkkójulkaisu)

• Seuraavat lehdet ilmestyvät:

ke 6.11., aineisto viimeistään 16.10.
ke 4.12., aineisto viimeistään 11.11.

Kuva: Jussi Valkeajoki

Tampereen piispa Matti Repo sai tekstiilitaiteilija Helena Vaarin suunnitteleman liturgisen asun.

Jyväskylässä esillä suomalaista kirkollista kulttuuriperintöä

Jyväskylän museoiden syysnäyttelyissä sukelletaan suomalaiseen kirkkoperinteeseen arkkitehtuurin ja kirkkotekstiilien avulla.

Suomen käsityön museossa suomalainen värikäs kirkkotekstiiliperinne ja sen symboliikka pääsevät esiin ennen näkemättömässä laajuudessa *Kuin rukous – Helena Vaarin kirkkotekstiilejä* -näyttelyssä. Syksyn päänäyttely tarjoaa harvinaisen tilaisuuden nähdä yhdellä kertaa kirkkotekstiilejä monista kirkoista ja useissa liturgissa väreissä.

Helena Vaarin käsissä on valmistunut 37 viime vuoden aikana lähes 450 sakraalitaideteosta. Hän on suunnitellut kuusi piispankaapua sekä kirkkotekstiilejä 15 suomalaiseen kirkkoon.

Vaarin taidekirjonta pohjautuu vanhaan perinteeseen tämän päivän menetelmillä. Tekniikka on vaativaa taidekäsityötä, jossa langat ja kankaat ovat värejä, ja neula on sivellin. Hänen taiteensa on maa-lausta ompelukoneella, jossa jokainen tikki on erillinen.

– Nykyään käytän eniten kristillistä symboliikkaa, joka lähtee suomalaisesta luonnosta. Sitä on paljon. Käytän sellaista vertauskieltä, jota on help-

po ymmärtää, ja siihen on katsojan luontevaa samaistua, Vaari kuvailee.

Aalto2-museokeskuksessa paneudutaan Alvar, Aino ja Elissa Aallon suunnittelemiin sakraaliti-loihin 3D-piirustusten avulla.

Lisäksi museossa on mahdollisuus tutustua Elsi Borgin kirkkoarkkitehtuuriin sekä Tove Janssonin taiteeseen.

Jyväskylän museoiden näyttelyt tarjoavat ainutlaatuisia tilaisuuksia tutustua suomalaiseen kirkkokulttuuriin, ja paikalle kannattaa matkustaa kauem-paakin. Tilattavat opastukset tarjoavat mahdollisuuden perehtyä syvällisesti teoksiin ja tekijöihin.

Suomen käsityön museo:

- *Kuin rukous – Helena Vaarin kirkkotekstiilejä* esillä 24.11.2024 saakka. Lisää: craftmuseum.fi

Aalto2-museokeskus:

- Pyhät tilat: Yhteisöllisyys ja jatkuvuus Aaltojen kirkkoarkkitehtuurissa esillä 5.1.2025 saakka
- Elsin ja Toven matkassa – kirkkoja Teuvalta Taulumäelle esillä 8.12.2024 saakka. Lisää: aalto2.museum

Valokuvia omaishoitajuudesta ja uhanalaisista kasveista

Valokuvakeskus Nykyajan *Rakkauslaulu*-näyttely paljastaa läheltä omaishoitajan ja hoidettavan luottamuksentäyteisen ja toisteisen arjen.

Kun valokuvataiteilija Jyri Pitkäsen isä halvaantui ja menetti puhekykynsä, Pitkänen alkoi kuvata vanhempiansa arkea.

Kuvasarja avaa henkilökohtaisen näkökulman kautta ikkunan suomalaisessa yhteiskunnassa tehtävään hoivatyöhön. Iäkkäät omaishoitajat toimivat monien vaatimusten ristipaineissa.

Yhteiskunnan tarjoamat palvelut jäivät syrjäisen asuinpaikan vuoksi usein hankalasti saavutettaviksi. Yhteinen luottamus Jumalaan tarjosi Pitkäsen vanhemmille turvaa ja voimaa.

Kuvataiteilija Pauliina Heinänen *Katoava kasvio* -näyttely on kunnianosoitus Suomen uhanalaisille kasveille. Se koostuu kaiverruksista pigmenttiprinteille.

Heinänen valokuvaa Suomen uhanalaisia kasvilajeja niiden kasvu-paikoilla. Ne ovat katoamassa Suomen luonnosta ja niin myös näyttelyn teoksista: valkoinen kaiverrusjälki korvaa teoksissa valokuvien vihreän.

Jyri Pitkänen: *Rakkauslaulu* ja Pauliina Heinänen: *Katoava kasvio* 14.10.2024 saakka, Valokuvakeskus Nykyäika, Kauppakatu 14

Ruudun takaa -taidetapahtuma valaisee koko Pirkanmaan

Ruudun takaa on Pirkanmaan kaikkien aikojen laajin taidetapahtuma, joka toteutetaan 20 kunnassa.

Ikkunoiden taakse rakennettua taidetapahtumien sarjaa on toteutetussa jopa tuhat kulttuuritoimijaa. Se huipentaa alueellisen kulttuurin kehittämishankkeen Operaatio Pirkanmaan kolmivuotisen kauden ja aloittaa myös Tampereen Valoviikot.

Ikkunaruutujen taakse luodaan esityksiä ja installaatioita, joita yleisö katsoo rakennusten ulkopuolelta. Tärkeä osa tapahtumaa on taiteen näyttävä valaiseminen ja valotaide.

Päätapahntuma on 24.–26. lokakuuta Tampereen keskustassa järjestettävä festivaali. Keskustaan tulee noin 60 ikkunaa, jotka tarjoilevat valojen ja varjojen taidetta.

Luvassa on esimerkiksi sirkusta Talvipuutarhassa, skeittausta liikehuoneistossa, varjoteatteria Raatihuoneella, kanteleen veistoa asematunnelissa sekä valotaidetta sähköturbiinihallissa.

Karttapalvelu opastaa kohteisiin. Lisää: ruuduntakaa.fi

YKSILÖITYÄ KOTI- JA HOIVAPALVELUA IKÄIHMISSILLLE

(kotitalousvähennys 2024 60% ja arvolisävero 0%).

Olemme myös Tampereella toimiva omaishoidon palvelusetelituottaja.

(1 palveluseteli = 3 tuntia / 2024).

AMURIN TEON TUPA RY • 050 358 0072
Satakunnankatu 38, Tampere • www.teory.fi

42€
/tunti

KUA Kirkon Ulkomaanapu

Testamentti on kaunis tapa auttaa

Jo pienelläkin osuudella omaisuudestasi on suuri merkitys kehitysmaiden köyhimmille ihmisille. Lapset voivat päästä kouluun, nuoret saada ammattikoulutusta ja naiset keinoja hankkia toimeentulon.

Testamentin teko ei ole vaikeaa.

Tilaa maksuton testamenttioppaamme:

asiakaspalvelu@kirkonulkomaanapu.fi

kirkonulkomaanapu.fi/testamentti

020 787 1201

(Puhelun hinta 8,35 snt/puhelu + 16,69 snt/min)

Morsiusmessu on kaikille avoin juhla

Messu on meille molemmille tärkeä osa omaa hengellistä elämää. Siksi on merkityksellistä, että tuoreena avioparina saamme polvistua yhteiselle ehtoolliselle rinnakkain, kertovat **Sanni Frisk**, 31, ja **Samu Turunen**, 30, jotka vihittään morsiusmessussa 26. lokakuuta Aleksanterin kirkossa.

Morsiusmessu on vihkipalvelus, johon sisältyy myös ehtoollisen vietto. Sitä voidaan viettää myös seurakunnan pyhäpäivän pääjumalanpalveluksena.

– Meille oli päivänsevä, että meidät vihittään morsiusmessussa. Olemme molemmat pappeja, ja ehtoollisen vietto vihkimisen yhteydessä on meille tärkeä asia, mielti Turunen, joka on Kihniön seurakunnan kirkkoherra, tietävästi yksi Suomen nuorimpia kirkkoherroja.

– Vihkiminen on iso asia, ja siksi on ihanaa viettää sitä pidemmän kaavan mukaan, lisää Frisk, joka on Tampereen Tuomiokirkkoseurakunnan työntekijä ja Aleksanterin kirkon pappi.

Myös monet vihkiparin pappiytävät on vihitty morsiusmessussa, mutta muuten se ei ole nuoren parin mukaan kovin yleinen tapa evankelis-luterilaisessa kirkossa.

Normaalista vihkitöimituksesta Friskin ja Turusen seremonia poikkeaa myös siinä, että läheisten ja ystävien lisäksi he toivottavat morsiusmessuunsa tervetulleiksi kaikki asiasta kiinnostuneet.

Aleksanterin kirkko toimii hyvin vihkipaikkana, koska nuori pari asui aiemmin Pyynekällä, ja nykyisin kirkko on Friskin työpaikka.

– On hienoa tulla vihityksi tutussa kirkossa, ja ihanaa kutsua omia seurakuntalaisia juhlistamaan meidän juhlaa. Se vahvistaa yhteyttä toisiin ihmisiin, hymyilee Frisk.

Nuoren parin vihki tuomiorovasti Olli-Pekka Silfverhuth, joka on Sanni Friskin esihenkilö.

– Esitimme hänelle vihkipyyynnön jo silloin, kun minut asetettiin kirkkoherraksi reilu vuosi sitten. Hän lupautui mielellään, kertoo sulhanen.

– Kanttorin valinta on ollut vaikeaa, koska hyviä vaihtoehtoja kanttoriksi oli paljon. Viimein pyysimme vihkipastoriksi työtoverini Katja Mäkiön, joka myös työskentelee Aleksanterin kirkossa, lisää morsian.

Ristikulkue avaa messun

Vihkimisen ajankohdaksi suunniteltiin kevättä tai syksyä, jolloin molempien työtahti on hieman rauhallisempi kuin muina vuodenaikoina.

– Reformaation muistopäivä ja Luther ovat meille merkityksellisiä, joten vihkipäivä saatiin sovitettua sille viikolle, kertoo Frisk.

– Pappena haluamme myös suunnitella vihkikaavan itse sekä valita sopivat raamatunkohdat ja virret. Mukaan otetaan ainakin virsi 170, *Jumala omi linnamme*, lisää Turunen.

Ehtoollisen lisäksi yhteisen juhlan tuntua lisää se, että monet vihkiparin ystävästä toimivat messussa avustustehtävissä. Morsiusmessun alkajaisiksi järjestetään myös ristikulkue, jossa seremonian toimittajat ja vihkipari kulkevat alttarille.

Jumalanpalveluksen jälkeen vihkipari siirtyy kutsuvieraiden kanssa hääjuhlaan, johon on tulossa noin 80 vierasta.

– Luvassa on ruokailu ja ohjelmaa, niin kuin häissä yleensäkin. Odotamme ystäviltä hyviä puheita, kertoo Frisk.

Tiet kohtasivat Joensuussa

Sanni Frisk on kotoisin Tuusulasta ja Samu Turunen Naantalista. Heidän tiensä kohtasivat vuonna 2016 Joensuussa, jossa molemmat opiskelivat teologiaa. Valmistumisen jälkeen kumpikin oli töissä eri puolilla Suomea, ja pari eli etäsuhteessa viisi vuotta.

Kuva: Hannu Jukola

Pastori Sanni Frisk ja kirkkoherra Samu Turunen vihittävät avioliittoon 26. lokakuuta kello 14 Aleksanterin kirkon morsiusmessussa, joka on avoin kaikille kaupunkilaisille. Parin vihki tuomiorovasti Olli-Pekka Silfverhuth.

– Meillä oli koko ajan vähintään 200 kilometriä välimatkaa. Kun vihdoinkin pääsimme samalle paikkakunnalle, ajattelin, että nyt on hyvä aika kosia Sannia, kertoo Turunen.

Sopiva hetki tarjoutuikin, kun nuoripari teki kesän alkajaisiksi pienen matkan Sastamalaan. He yöpyivät järven-

rantaan rakennetussa lasi-iglussa, ja kauniin auringonlaskun aikaan Samu pyysi Sannia vaimokseen.

– Avioliitto on meille julkinen lupaus sitoutua toiseen ja rakastaa häntä hyvinä ja huonoina päivinä. Tahdomme olla yhdessä ja tukea toisiamme elämän loppuun saakka. Tärkeää on, että Jumala siunaa liiton ja vahvistaa meitä siinä, mieltii vihkipari.

Vaikka avioliitto on molemmille iso asia, parin arkeen se ei tällä hetkellä tuo muutoksia. Frisk ja Turunen asuvat kahden kissansa kanssa vastahankitussa kodissa Nokiassa.

– Kun molempien kalenteri täyttyy työmenoista, ja pappi työhön liittyy paljon ihmisten kanssa olemista, on vapaa-aikana mukavaa vain enimmäkseen olla kotona kahdestaan, kertoo Frisk.

– Yhteisiä harrastuksiamme ovat sohvalle oleilu, sarjojen katselu ja kissojen silittely. Käymme myös lyhyillä reissuilla ja ulkona syömässä. Sanni tulee silloin tällöin katsomaan pelejäni, kertoo Turunen, joka toimii koripallotuomarina miesten liigassa, ja sai hiljattain myös kansainvälisen tuomarikortin.

Kirkkoherran korisinnostuksesta kertoo myös se, että ainoan papin kaikkien tehtävien ohella hän ohjaa lasten koripallokouluun Kihniön seurakunnassa.

Kun työaikataulut antavat myöten, haaveena on hämmästyttävä Välimerelle. Risteilyllä olisi mahdollisuus käydä monissa kaupungeissa ja ihailla merimaisemia.

Parasta on kuitenkin yhteinen arki ja se, että kummallakin on mieluinen työ. Pappuus on molemmille ennen kaikkea kutsumus ja elämäntapa. ♦

Kirsi Airikka

Kuva: Samu Turunen arkisto

Nuoren parin perheeseen kuuluu kaksi lemmikkikissaa. Sanni Friskin sylissä on Taddeus ja Samu Turusen kainalossa Paavali. Kissat ovat saaneet nimensä apostoleiden mukaan.

Konserttitarjotin

Seesteistä ja lohduttavaa

Edellisen pitkäperjantain ensikonsertissaan Tampere Cathedral Choir (Tampereen Katedraalikuoro TCC) esitti W. A. Mozartin *Requiem* ja lunasti paikkansa isojen kirkkomusiikkiteosten esittäjänä. Nyt kuoro esiintyy toisen keran pyhäinpäivänä Tuomiokirkossa.

Gabriel Faurén kuolemasta tulee 4. marraskuuta kuluneeksi sata vuotta. Faurén sävelkieli on levollista, seesteistä ja lohduttavaa. Tässä konsertissa kuullaan versio kuorolle, kahdelle solistille, uruille ja pienelle orkesterille vuodelta 1889.

Pyhäinpäivän konsertti alkaa Johann Sebastian Bachin varhaisella hautajaiskantaatilla *Gottes Zeit ist die allerbeste Zeit* (BWV 106). Teos tunnetaan myös nimellä Actus tragicus. Soittimina ovat poikkeuksellisesti kaksi nokkahuilua, kaksi gamba ja continuo.

Barokkisoittimet luovat kantaatista meditatiivisen kokemuksen. Gambiaa soittava **Varpu Haavisto** tykäästykin soittimeensa aikanaan sen salaperäisen, humisevan äänen takia. Tuohon aikaan 80-luvulla gamba oli Suomessa lähes tuntematon soitin.

Tuomiokirkko on hänen mielestään upea tila tällaisille teoksille.

– Pyhänpäivä on harras päivä, jolloin on hyvä hiljentyä muistamaan edesmenneitä rakkaita ihmisiä kiitollisuudella ja muistaa myös omaa kuolevaisuuttaan. Tuomiokirkko ja tällainen musiikki tarjoavat tähän hengelliseen todellisuuden katsomiselle mitä parhaimman ikkunan. ♦

Asta Kettunen

Gabriel Fauré: *Requiem*

la 2.11. klo 18–19.15 Tuomiokirkko
Tampere Cathedral Choir: Tuiki Järvensivu, soprano; Katja Mäkiö, alto; Marko Tuupainen, tenori; Lauri Solin, basso; Jani Laaksonen, baritoni; Varpu Haavisto, viola da gamba.
Orkesteri; Riikka Viljakainen, musiikinjohto
Liput lippu.fi 20/15 €, ovelta 25 €

Lisää: siltalehti.fi

Kuva: Timo Kvist

Varpu Haavisto on gambisti ja sellotaiteilija, jonka repertuaari käsittää musiikkia 1400-luvulta nykypäivään. Hän toimii myös soitonopettajana.

Kuva: Arttu Laitinen

Vox Cor on rohkea ryhmä, joka nauraa, suree ja laulaa sydämen riemulla, kuvailee kuoroa johtava Tarja Laitinen.

Vuosikymmen sydämen ääntä

Harjun seurakuntaan saatiin kymmenen vuotta sitten pitkän toivomisen seurauksena naisten lauluyhtye, josta vuosien aikana on kasvanut parinkymmen laulajan kuoro. Se harjoittelee Pispalan kirkossa.

– Kuoro on innokas oppimaan uutta ja avoin villeille ideoille, kanttori **Tarja Laitinen** hymyilee.

– Me otetaan rohkeasti vaikeakin ohjelmistoa, toteaa altoa laulava **Marjo Kuortti**.

Viime vuonna kuoro toteutti jäsenensä Terhi Niinimaan säveltämän *Requiem*. Kirkkodraamaakin se tekee mieluusti.

Tähtiä alla ja yllä -esitys vietiin myös Hattulan Pyhän Ristin kirkkoon.

– Yleisö liikutui niin, että näyttelijätkin pidättelivät itkua, kertoo esityksen kirjoittanut ja ohjannut **Elisa af Hällström**.

Juhlakonsertissa kuullaan Vesa Tuomen Lauri Viidan runoihin säveltämiä lauluja. Mukana on Hällströmin tekstejä ja lukijoina kuorolaisia. Musiikki on kuitenkin pääosassa. ♦

Silloin en ole yksin: draamallinen konsertti Pispalan kirkossa 26.10. klo 16.30, kahvit ennen konserttia.

Ohjelma 10 €, tuotto hyväntekeväisyyteen.

Lisää: siltalehti.fi

Konsertteja 2.10–6.11.2024

Lounasmusiikkikonsertti

ke 2.10. klo 12–12.30 Aleksanterin kirkko
Ville Leinonen

Bändipäivien päätössoittajaiset

la 5.10. klo 15.30–16 Linnainmaan seurakuntakeskus
Musikanttioppilaat

Körkonsert i Gamla kyrkan

la 5.10. klo 16 Vanha kirkko
Seniorikuoro Argentum, johtaa Henrica Lillsjö
Iina Kivimäki, piano
Vapaa pääsy, ohjelma 10 €

Täällä Pohjantähden alla

su 6.10. klo 18.30 Finlaysonin kirkko
Katajaiset ja Kelot, johtavat Anna Arola ja Jussi Tamminen
Vapaa pääsy, ohjelma 20 €

Lielahden Gospelkirkon konsertti

pe 11.10. klo 19–21 Lielahden kirkko
Jaakko Löytty & Sami Asp

Pispalan Pirstys 30 vuotta

pe 25.10. klo 12–13 Pispalan kirkko
Johtaa Anne Viljamaa-Harju, esiintyy myös Janne Salmenkangas
Vapaa pääsy

Ristirock on the Road: Freesia

pe 25.10. klo 19 Pispalan kirkko
Seurakunnan nuorten lämpöparibändi

Virsiä ra(i)kkauksella

la 26.10. klo 18 Finlaysonin kirkko
Taivaanrannan Valolokki
Vapaa pääsy, ohjelma 10 €

Barokkia kynttilänvalossa

su 27.10. klo 17 Teiskon kirkko
Pirkanmaan Barokki:
Ilkka Eronen, traverso
Aira Maria Lehtipuu, viulu
Eija Laru, alttoviulu
Heidi Peltoniemi, viola da gamba
Jouko Laivuori, cembalo
Ohjelma 15 €

Tukikeikka turvakodeille

ke 30.10. Vanha kirkko
Pauli Hanhiniemi, Pekko Käppi, Liila Jokelin, Pelkkä Poutanen, Are ym.
Lisää sivulla A 11

Lielahden Gospelkirkko: Gospel Covertajat

pe 1.11. klo 19–21 Lielahden kirkko
Vapaa pääsy, ohjelma 10 €

Surun ja toivon säveliä

la 2.11. klo 15 Lamminpään iso kappeli
Harjun Kanttorikvartetti
Vapaa pääsy

Pyhäinpäivän musiikkihetket

la 2.11. klo 16 ja 17
Kalevankankaan iso kappeli
Tampereen Kamarimusiikkiseuran kvartetti
Vapaa pääsy

Brahms: Ein deutsches Requiem

su 3.11. klo 16 Tuomiokirkko
Tampereen Yliopiston Laulajat, johtaa Emmi Saulamaa
Akateeminen Laulu, johtaa Dominik Vogt
Sampo Haapaniemi, baritoni
Tiia Maria Saari, sopraano
Tiina Karakorpi ja Timo Latonen, piano
Vapaa pääsy, ohjelma 22/15 €

Lounasmusiikkia – Aarre Merikannon teoksia

ke 6.11. klo 12–12.30 Aleksanterin kirkko
Duo Cohu: Sylvia Hurrta, viulu ja Anni Collan, piano
Vapaa pääsy, maksuton ohjelma

Ristirock on the Road: Roni Samuel

ke 6.11. klo 19 Linnainmaan seurakuntakeskus, myös lyhyt ehtoollismessu

Kuva: Topi Eskelinen

Eero Vahtola soittaa selloa Tampereen Kamarimusiikkiseuran orkesterin Nocturne-konsertissa sunnuntaina 27.10. kello 19 Vanhassa kirkossa. Vapaa pääsy, ohjelma 15/10 €

Sirkku Rintamäen mukaan virttä voi luoda myös esimerkiksi maalaten ja liikkuen, leikkien yhdessä. Leikin elementtejä on mukana myös Tuomiokirkon Villejä virsiä -illassa torstaina 24.10. kello 19. Kuvassa virsileikkimässä ovat Jarmo Julkunen, Sirkku Rintamäki, Mirja Ilkka, Johanna Halén ja Tero Pajunen.

Kuva: Viena Kangas

Villivirsi virtaa festivaalilla

Laulaja, säveltäjä ja kirkkomuusikko **Sirkku Rintamäki** on viime vuosina tehnyt matkaa luovan virren parissa.

– Konsepti ”villivirsi” syntyi tohtorintutkimoni yhteydessä. Löytöretkelläni virren sieluun pohdin, millainen voisi olla tulevaisuuden virsi, ja miten sitä voidaan luoda yhdessä muiden kanssa.

Rintamäen mielestä virsi luodaan joka kerta uudelleen, kun se musisoidaan tai kun sitä ajatellaan. Villivirren juuret ovat muun muassa kansanveisuussa – koska virsi on ollut rakas, siitä on luotu myös omia toisintoja.

Perinteisiin virsiin voi punoa villiä.

– Säestyksellä voi herätellä kollektiivista herkistymistä. Kun yhteinen veisuu lähtee virtaamaan, se sykähdyttää. Se on kuin syli.

Näin syntyvään, yhdessä luotavaan virsitiilään vaikuttavat läsnä olevat ihmiset, soittimet, akustiikka ja esimerkiksi Tampereen tuomiokirkon kirkkotaide.

– Tämä tutkimukseni myötä syntynyt toinen käsite, virsitiila, syntyy yksittäisen ihmisen virsimuistojen, mielentilan ja kehollisen kokemuksen risteyksessä.

Monenlaisia virsiä tarvitaan

Joskus Rintamäeltä on kysytty, eivätkö hänen sävellyksensä ole vaikeita tavallisille seurakuntalaisille.

– Jos haluaa löytää jotain uutta, pitää mennä sinne, missä on kinttupolkuja ja umpilatua. Haluan rohkaista virren tekijöitä ja toteuttajia luomaan sellaista virttä, jollaista heistä syntyy.

Myös perinteisellä tavalla toteutetuilla virsillä on paikkansa. Enää ei voida kuiten-

kaan laskea paljon sen varaan, että jokin virsi olisi kaikille tuttu.

– Ajattelen, että joululaulut toteuttavat nykyään perinteistä virren tehtävää. Jotta virsiperinne pysyisi elävänä, on kuitenkin synnyttävä myös uutta ja käytettävää olemassa olevia virsikoelmia rikkaasti.

Mikä on virsi? Rintamäki sanoo pohdineensa kysymystä paljon. Tyhjentävää määritelmää ei löydy.

– Avaran määritelmän mukaan virsi on virsi, kun joku on sen siksi tarkoittanut ja luonut.

Rintamäki on edustanut Suomea pohjoismaisessa suunnitteluryhmässä Luterilaisen Maailmanliiton Globaali Virsikirja-hankkeessa. Kyseiseen kokoelmaan on koottu uusia virsiä Luterilaiseen Maailmanliittoon kuuluvista maista. Samalla on juhlistettu Lutherin ensimmäisen virsiko-

koelman, *Achtliederbuchin*, julkaisemisen 500-vuotisjuhlavuotta.

– Iloitsen pohjoismaisten virsien monipuolisuudesta ja kauneudesta. Tampereen-konsertissa laulamme omien sävellysteni lisäksi myös yhden islantilaisen virren.

Rintamäki iloitsee myös kahdeksan taaptuman Virsi nyt! -festivaalista.

– Ajattelen, että joka sukupolvella on oikeus ja velvollisuus luoda uusia virsiä. Tärkeää on myös välittää vanhaa virsiperinnettä tuoreesti uusille sukupolville. Luodaan siis uutta rohkeasti, lämpimästi ja avoimin mielin. Virsi on rakkautta! ♦

Asta Kettunen

Virsi nyt! 20.10.–1.12.

Tuomiokirkkoseurakunnassa Festivaalitapahtumia sivulla B 5
Lisää: siltalehti.fi

Lokakuun ekovinkki:

Kuva: Asta Kettunen

Millaisista puista itse pidät?

Osallistu puunhalaukseen

Puunhalauksen teemaviikkoa vietetään vuosittain elo-syyskuun vaihteessa. Tarkoituksena on kiinnittää huomiota viherympäristöihin ja tarjota tietoa puiden merkityksestä.

Halauksen ajankohdan voi kuitenkin jokainen päättää itse. Kiitä omenapuuta syksyn sadosta, hiihdä kallion laelle moikkaamaan kakkäräistä mäntyä tai silitä kesällä havisen haavan pintaa. Keväällä voit kuulla mahlan virtaavan, kun painat korvasi koivun runkoa vasten.

Puita voi halata kaupungissa, maalla tai metsässä, joko yksin tai porukalla. Rutistuksen voi jakaa ja seurata muiden otteita somessa tunnisteella #puunhalausviikko. ♦

Asta Kettunen

Lisää: siltalehti.fi/ekovinkki